

IŠEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite iškart:
J. J. Paukštis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries ... \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications
 to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Visus skaitytojus ir savo bendradarbius bei draugus sveikiname su ateinančiomis Kaledų šventėmis ir linkime jas kiekvienam linksmi praleisti.
 „V. L.“ Redakcija.

VYRAI, AR JŪS ŽINOTE KĄ DAROT?

Gerbiamieji viengėniai! Visu-pirma prašau pavelyti man paklausti jus: Vyrai, ar jūs žinote ką darot? Ant tokio klausimo gal atsakysite: suprantama, kad žinome. Panašiam atsakymui neatbūtinai turėčiau jums priparodyti, kad — nežinot. Vienok pasitikiu, kad jūs nesigriebsite ūmai tą atrėžti, bet pilniau, giliau apie tai pagalvosite: „Vyrai, ar jūs žinote ką darot?“ Pagalvoję, viską atrasite patys, nereiks jums jokių pertikrinimų.

Suareštavimas Živatkausko, prez. SLA. pastaruoju laiku, sukėlė kiekvieno lietuviškojo stubelėje, kiekviename kūne baisiausį ermyderį. Laikraščių skiltis užimti tam reikalui. Pasibjaurėjimas, neapykanta vienų prieš kitus, kerštas. Svarbiausias veikentysis aktorius šios dramos — F. J. Bagočius, apskelbė pagalinį aktą per laikraščius, kurie turi dvi subvizijai: (a) perprašyti jį, (b), o jei ne — „kriminališkas suolas“ kitiems. Ir pagaliaus pabrėžė: jei nestosis vardan jo noro, jis suloš tokiai tragi-komedijai, kokios ir Shakespeare'o veikaluose nesiranda! Rodos bausis tai daiktas, bet velnias nėra toks bausis, kaip kad piešėjas jį piešia. Kaip ten nebūtų, bet žemos rušies taisyklės po teismus gali atsistoti. Ar tas reikalinga būtų? Be abejonės, patys veikėjai viena kitai priešingų pasiūlytų nenori, bet užsidegęs kraujas neda leidžia nusilenkti vienų prieš kitus, ypatingas išdidumas nenoroms įtrauks į nesupratimo taisyklę. „Vyrai, ar jūs žinote ką darot?“ Ar jūs nematote kitos, geresnės išeigos iš to nesupratimo tako? Ar jūs reikalavsite teisdario, idant jums išduotų nuosprendį? Už ką? Ar jūs norėsite jo klausyti? Ar jūs trokšite matyti nubaustą savo brolių? Ar neperžema jums tas? Prašau atsakyti.

Iš vienos pusės užgimė nesupratimas, iš kitos — galite prašalinti jį. Iš syk atsiprašau tų, ku-

rie mintys, jog aš stoju vien F. J. B. apgynime, noriu palikti jį nekaltu vaikelu. Taip-gi atsiprašau ir tų, kurie manys, jog kitus užtariu, o F. J. B. pasmerkiu. Turiu pasakyti stačiai ir aiškiai: visų negiriu ir nepeikiu; visi kaip gero, taip-pat blogo esate padarę. Man nerūpi vieną apginti, kitą-gi pasmerkti; bet man rūpi, kad dabartiniai priešai, apie kuriuos eina kalba, taptų draugais-žmonėmis ir, kad SLA., kaip vienintelė ir naudingiausia organizacija lietuvių tarpe, taptų nekludoma, nevaržoma, kad jai būtų suteiktos visos bujojimo teisės ir, kad vietoj aikvoti spēkas vaidams savo tarpe, panaudoti jas SLA. bujojimui. Tai principališkas mano noras. F. J. B. priešai gal klaus: kaip galima susitaikinti su tokiais žmogumi, tapti draugais-žmonėmis, jei jis tiek negerumų, tiek nešvarių darbų yra pridirbęs? O F. J. B. iš savo pusės klaus: kaip-gi aš galiu susitaikinti su tais, kurie mane per kelis metus visokiais būdais niekino. Taip, abi pusi turi savo klausimus, ir abi pusi nori atlyginimo. Bet kas-gi tas skriaudas turės atlyginti? Viena pusė iš abiejų. Ar negeriau būtų nusilenkti, persiprašyti viena kitai ir tuomi užbaigti nesupratimus?

Gimusios viena kitai priešingos pusės pradėjo ir varė per kelis metus savitarpinę kovą. Kad kova eitų tarpe pavienių asmenų, tiek to, bet ir tai negeistinas būt daiktas; dabar-gi jon yra įpainiota SLA. organizacija. SLA. pakliuvo į negeistinas žabangas ir jis turi būti išvaduotas. Išvaduotas gali tapti tuomet, kuomet priešininkai paduos vienas kitam rankas ir prisizadės būti draugais-žmonėmis. Matydamas nesutikimus tarpe apšviestų brolių, matydamas blėdingumą SLA. ir podraug visai Amerikos lietuviškai visuomenės, kuomet didi darbai stovi priešais mus laukdami tikro dar-

bo, ilgiaus nebegalėdamas kentėt, pasiryžau prašyti jus gražumu: vyrai, apsistokite ir klauskite patys savęs: „Vyrai, ar jūs žinote ką darot?“ Prašalinimui to viso piktio, prašau jus, ne teismų jieškoti už padarytas vienu kitiems skriaudas, bet broliškos santaikos, nes per teismą gauta atpilda nepadarys jus draugais-žmonėmis, bet pilnais keršto ir neapykantos ant visados. O juk to ne viena, ne kita pusė nenorite — tą pilnai žinau.

Susitaikimui aš sumanau, kad reikia išrinkti iš SLA. narių trečiųjų teismą, kuris išdirbtų arbitracijos išlygas. Išlygos, žinoma, turi būti abiem pusėm priimanamos. Abi priešingi viena kitai pusi turi nusilenkti viena prieš kitą, persiprašyti, paduoti ranką ir išsizadėti (ne veidmainiška) ant visados panašių negerumų. Arbitracija parodytų, kad mes mokame pasipešti, pasikolioti ir vėl dailiai sugyventi ir drauge dirbti. Su arbitracija suteršti istorijos lapai taptų atnaujinti.

Žiūrėsim, ar rūpi jums gerovė, vienybė, žmonių pakėlimas. Žiūrėsim, ar jūs turite žmogiškus jausmus, širdį, protą. Pagaliaus pamatysim, ar jums rūpi gyvent draugiškai ar ne. Vyrai, prašau daryti kaip geriau, kad skriaudžiama iš visų pusių tėvynė nešauktų: *Et tu quoque mi fili!* Ir jūs, taipgi, mano sūnai.

Z. Jankauskas.
 „V. U.“ XII — X — XII.

Peržvalga.

„Išgama“. Po tokiu antgalviu tilpo „Lietuvos“ N49 straipsnis, kuriame paduoda kopiją dokumento, kuriuomi įskundžiama rusų valdžiai (Suvalkų gubernatoriui) kun. Olševskis ir Tumas, kurie praėitą metą važinėjo S. A. Valstijose. „Lietuva“ nepaduoda to dokumento autoriaus vardo ir jo fotografiškos kopijos, kaip ji pati sako, del sekančių priežasčių: 1) todėl, kad duoti mūsų laikraščiams, panašioms į „Keleivį“, „Kova“ arba „Dilgėles“ progą nuspręsti apie šitą reikalą, anot jų, „principališkai“. 2), todėl, kad duoti progą to dokumento autoriui parašyti „Lietuvos“ redakcijai viską, kas galėtų jį pateisinti visuomenės akyse, būtent priežastis, kurios jį stūmė prie panašaus darbo. „Lietuvos“ redakcija tam tikslui duoda dvi savaiti laiko, po kurio ji paskelbs autoriaus vardą — gaus ar negaus paaiškinimą. Autorius to dokumento (zajavlenijos) — lietuvis, mąrys L. S. Sąjungos. Jis rašė gubernatoriui, kad minėti kuningai laikė priešingas Rusijos valdžiai kalbas, niekino ir kritikavo visas jos įstaigas. Lauksime, kuom tas viskas pasi baigs — juk, užtiesą, indomus to „draugo“ darbelis.

„Kova“ apie „šnipą“. „Kova“ N50, išreikšdama neuzganėdinimą, kad „Lietuva“ nepaduoda šnipo vardą, spėja, būk „Lietuva“ tą viską daranti iš grynai bižniškų apokavimų, kad per ilgesnį laiką rinkti nikelius. „Kova“ labai abejoja, kad tas pranešimas gal pasirodyti fabrikuotu; kas link šnipo darbo, tai „Kova“ sako, kad ir jį bjauriasi tuom mažiau už „Lietuvą“. „Kovas“ nenustikėjimas „Lietuvai“, paremtas, kaip ji pati sako, ant A. Kvedero straipsnio „Šnipinė sensocija“ („Kovas“ N50), kur autorius priveda pasikalbėjimą su buvusiu „Lietuvos“ redaktorium p. Kl. Jurgelioniu. Nors pats Kvederas „Lietuvos“ pranešimus, kas link to dalyko vadina šūkavimais ir tušiomis frazėmis, vienok ir jo straipsnyje nieko tokio nėra ir ar nebus pritinkančiau pritaikinti tuos „šūkavimus“ ir „tušias frazes“ prie jo straipsnio.

„Kovas“ redaktorius reikalauja didesnės algos. „Kovas“ redaktorius, p. K. Vidikas, nepatenkintas mokama jam alga \$60 ir mėnesį, išrodinėja, kad, pasididinus „Kovai“ darbas taipgi padidėjo dvigubai ir jam priseina dirbti ne tik darbo dienomis ir vakarais, bet ir šventadieniais. Ant pasakymo, kad pasidaugino skaitlius „Kovas“ bendradarbių, p. K. Vidikas atsako, kad tas taip tik išrodo, nes jis pats pasirašas po 13—14 slapyvardžių. Toliau jis sako, kad gaudamas tokią algą jis skriaudžia savo šeimyną ir jaučia, kad jam nesmagu taip pigiai dirbti; p. K. Vidikas praneša savo draugams, kad be 18 dol. į savaitę nuo ateinančių metų jis nedirbs.

„Kova“ papeikia „Keleivį“. „Kova“ pasipiktinus, kad „Keleivis“ pasidžiaugia duodamas „Laisvei“ vaikėzų vardą, štai ką rašo apie tai N49: „Ligšiol sunku buvo spręsti, kas daugiau kaltas: ar „Keleivis“ ar „Laisvė“, kad tarp savęs delei niekų vaidijasi, bet jau matyt, kad „Keleivis“ dabar be reikalo užsikabinėja. Jeigu jau kaimynai socialistiškai laikraščiai, iš principo darbininkų vienybės auklėtojai, negali tarp savęs susitaikinti, tai, beabejo, jie negali per daug pasekmin-

gai nei darbininkus šaukt vienybėn“. Gailu, kad laikraščiai virsta koliojimų, užsipuldinėjimų ir pasiteisinimų irankiais..., o juk visuomenė laukia iš laikraščių teisingų ir švarių žinių ir naudingų, lavinančių žmogaus protą, pamokinių.

„Gera propozicija. „Dilgėlių“ N25, korespondencijoje iš Philadelphia, Pa., randame, kad lapkričio 12 ir 13. buvo nagrinėjamas Grand Jury'je prasikaltimas d-ro Ig. Stankaus už nužudymą moteriškės per „stebūklingą“ operaciją. Delei svarbų priežasčių, byla tapo atidėta. D-ras Stankus prižadėjo daroditi, jog moteriškė būtinai jau turėjo kelianti į aną svieta, nors ir būtų jai nedaręs tos operacijos.

„Keleiviu“ nesiseka. „Draugas“ N49 praneša, kad „Keleivio“ redakcija gavo užsimokėti 100 dol. už apšmeižimą kun. Bukovecko. Nagrinėjimo bylos nebuvo, nes „Keleivio“ red. prisipažino kaltu; tai jau antru kartu „Keleiviu“ reikia prisipažinti valdiškoje vietoje, kad jis yra melagis ir šmeižikas.

„Litwa“ ir „Lud“ — dviavaitinė laikraščiai, leidžiami lenkų kalba, bet lietuvių dvasioje, kaip praneša tų laikraščių redaktoriai, nuo ateinančių Naujų Metų eis kas savaitę. Šiedu laikraščių jau daug padarė gero atgaviniame lietuvištyse sulenkėjusiuose Lietuvos kampuose. „Litwa“ skiriamas aplenkėjusiai lietuvių inteligentijai, o „Lud“ — liaudžiai. „Litwa“ prenumerata metams — 4 rub., o „Ludo“ — 2 rub. Antrašas abiejų laikraščių: Wilno, Antokolska ul. N28.

„Eilės priešais Vokietiją. Washington, D. C. Amerikos armijos kapitonas George Steuneberg „Army and Navy Journal“ patalpino eiles, užgaunančias Vokietijos kareiviją, o ypač kaizerį Vilhelmą ir generolą Moltke. Eilių turinys sekantis: turkai liko sumušti, nes jie taikinos ir sekė Vokietijos karės žinovų. — Vokietijos ambasadorius Washingtonė tariasi, kaip atsinešti į šitas eiles.

„Lenkai ir popežius. Lenkų laikraščiai Lietuvoje pripildyti straipsniais, kur daromi visoki užsipildinėjimai ir užmetinėjimai letuviams ir ypač kuningams už skundus ant jų popežiu. „Gaz. Codz.“, privedama ištrankas iš tų pasiskundimų, kurios daugiau užgauna lenkus, ragina lenkus-kuningus traukti lietuvius-kuningus irgi popežiaus teisman.

„Lietuvos grybai. Atsirado Italijos pirkliai, kurie norėtų pirkliauti Lietuvos grybais. Viena

pirklių firma iš Gennijos norinti Lietuvos grybus dagi Amerikon gabenti.

„Ištirkite. Talpindami šiame „V. L.“ numeryje p. Lukošiaus pranešimą, kad Waterburyje, Conn. jis isteigė „korespondencijinę mokyklą“, patariame norintiems pasinaudoti ja, pirmiaus ištirti, kame dalykas ir ant kiek ta mokykla gali būti kiekvienam atskančia ir naudinga pasiekimui pageidujamo mokslo.

„Mikas Petrauskas praneša, kad Hartford paskirtas ant 18 sausio, 1913 m. jo koncertas neįvyks; tą dieną jo koncertas atsibus Broektone.

Politikos savaitė

AMERIKA. Prezidentas Taftas paskutiniame savo atsikreipime į kongresą stengėsi nurodyti, kad Suv. Valstijos esti dabar geriausia padėjime ir kartu tvirtina, kad kraštas dar niekad iki šiol nestovėjo taip augštai ir tvirtai iš komercijos atžvilgio. Del geresnio bujojimo S. V. kultūros ir ekonomijos, jis pataria įvesti šituos pажerimus:

1. Pavesti greitą pinigų reformą.
2. Įsteigti centralinį banką.
3. Paskirti pinigus trims šarvuociams.
4. Nepertraukti kontrolei ant Porto-Riko ir Filipinų salų.
5. Reorganizuoti armiją ir padauginti atsarginius taikos laike.
6. Perleisti teisę apie atlyginimą darbininkams už sužeidimą.

Svarstydamas Augščiausio Teismo darbavimosi, Taftas pasmerkia visas radikališkas ir prieš-trustines priemones ir pilnai pagiria Šermano taisyklę. Išdo stovis taipgi gan geras. Suv. Valst. skola siekia \$963,370,770; išde yra \$450,000,000 auksu; šita suma laikoma atsargiai, kad valdžia turėtų padengti kreditkas. Apart to išde yra fondas \$167,252,478.

Tarifo klausimą Taftas palieka, kaip jis pats išsireiškė, demokratiškam savo įpėdiniui.

ANGLIJA. Anglijos valdžia pasinntė Suv. Valst. valdžiai formališką protestą prieš nutarimą leisti plaukioti S. V. laivus per Panamos perkasą be mokesnio. Panašų protestą Anglijos valdžia įteikė savo parlamentui. Proteste tvirtinama, kad S. V. valdžios pasielgimas yra priešingas traktatams Clayton-Bulwer ir Hay-Pauncefote. Protestas apdirbo Anglijos užsienių ministerio Sir Edward Grey. Suv. Valst. valdžia svarsto dabar, kaip atsakančiu išrišti šitą klausimą.

AUSTRIJA. Keletas dienų atgal atsisakė nuo sosto vietos Austrijos karės ministeris gr. Auenberg ir šefas generališko štabo gen. Schemna; vietą pirmojo užėmė gen. Krobotin, buvęs iki šiol ministerio užduotoju, šefu gener. štabo liko gen. Hoetzendorf, kuris buvo toj vietoj kiek metų atgal; tas reiškia, kad karės salininkai ima viršų.

Austrijos laivynas stovi dabar sukoncestruotas Pola porte. Valdžia veda tarybas su Amerikos pininguočiais apie paskolą \$50, 000,000.

Valdiškai liko paskelbtas pailginimas trijų valstijų (Austro-Vengrijos, Vokietijos ir Italijos) sutarties ant 6 metų, nors da pirmosios sutarties laikas nėra pasibaigęs.

Visoj Galicijoje viešpatauja tikra finansiška panika — bankai apguliti žmonėmis, kurie skubinas atsivesti savo pinigų; paskutiniu laiku piningaiškos įstaigos išmokėjo virš \$40,000,000. Vsame krašte jaučias sustojimas ir puolimas pramonijos ir komercijos operacijų.

Tas viskas rodo, kad karės smėkla artinas vis artyn ir artyn, ir sunku dabar pasakyti, ar pasiseks užkirsti jai kelią, ar po kiek laiko gims baisi europinė karė. Visame tame matosi kaltybė Serbijos, kuri pretenduoja ant žemių Albanijos ir stato dar nekurius kitus reikalavimus ir tokiu būdu negali susitaikinti su Austrija, kuri griežtai priešinasi Serbijos siekiams.

SERBIJA. Smarki mobilizacija Austrijoje ir provokacijos tonas Austrijos laikraščiu, sujūdino Serbijos visuomenę priešais galiną savo kaimyną. Populiariškame serbų laikraštyje „Prawda“ randasi šitokie žodžiai: „jeigu Austrija trokšta karės, gal turėti ją; bet tai būtų karė naudingiausia, kokios dar nematė žmonijos istorija, vyrai, moteris ir visa Serbijos jaunomenė stotų į karę kai vienas žmogus, ir Austrijai reikėtų išnakinti visą serbų tautą.“

Visi atsarginiai serbų kareiviai gavo paliepiamą į 24 valands stoti prie savo pulkų. Visur eina smarkus rengimasi prie karės ir visuotino sukilimo.

RUSIJA. Rusijos valdžia noriai stotų karėn su Vokietija, jei tik pati nebijotų galinčių kilti vidury valstijos suiručiu ir naujos revoliucijos. Atskiri judėjimai jaučias visose valstijos dalyse; juos valdžia sustabdo kuoatriušiomis priemonėmis.

Kas link Balkanų klausimo Rusijos politiką neiki nepersimainė — jei bus reikalas ji visomis savo spėkomis stovės už visas slovenų tautas ir padės ginti jų interesus, nes Rusija visad save laikė apgynėja slovenų. Dabar gi ji laikosi neutrališkai Serbijos ir Austrijos dalykuose. Visoje Rusijos valstijoje jaučias koksai-tai nepaprasta judėjimas; ant greitųjų tvarkomi kareiviai; visi laukia ko-tai nepaprasto.

Rusų kariuomenė stovėjusi Urgoje, gavo paliepiamą greit artinties prie vakarinės dalies Mongolijos. Činai smarkiai mobilizujasi.

VOKIETIJA. Vokietijos kanceleris sulig kaizerio Vilhelmo paliepimo, Reichstage tvirtai pasakė, kad, jei rusų valdžia nenustos siundžiusi Serbijos valdžią ant Austro-Vengrijos, tai Vokietija, daug nelaukdama, apgarsins Rusijai karę. Ji stos ant apsaugos ir pagelbės Austro-Vengrijai. Nors Rusija ir teisinasi, kad ji el-

giasi kas link Serbijos ir Austrijos neutrališkai, vienok Vokietija vsai tam netiki ir yra pilnai pasirengusi stoti su ja į karę.

TURKIJA. Svetimų valstijų atstovai Sofijoj mano, kad Turkijai gruoja pavojus netiktai Europoj, bet ir Azijoj.

Europoje, kaip tvirtina, Turkijai paliks Konstantinopolis ir mažas žemės plotas aplink jį, vienok ir tą ateityj garantuoti negalima. Atsinaujinusios suirutės ir skerdynės Armenijoj turės sukelti tenai smarkų maištą, o tas privers įsikisti į aziatiškos Turkijos provinciją „gerai“ didžiulei kaiminikai — Rusijai; ir tas Turkijai neišeitų ant gero.

Turkų kareiviai — kavalerija ir artilerija apleidžia Tripolį ir važuoja atgal į Turkiją. Italijos kareivija išvažiuojantiems turkams atidavė pilną kareivišką pagarbą. Kur ir su kokių tikslu važuoja turkai iš Tripolio, nėra kol kas žinios.

BULGARIJA. Prieš apgarsinimui karės pertraukos bulgarai paskutinį kartą, surinkę visas savo spēkas, su didžiausiu narsumu 6 gruodžio metėsi ant Adrianopolio. Laike 6 valandų siautė bausis šaudymas ir pjoვნė. Kareivai badėsi su durtuvais, smagė viens kitą ir kartu negyvais griuvo ant tvirtovės sienų. Bulgarai, panešę ddžius nuostolius, atsitraukė. Gruodžio 7. liko patvirtinta karės pertrauka. Bulgarų nuostoliai iki šiol siekia — 60—80,000 užmuštų ar sunkiai sužeistų; aplamai imant Bulgarija buvo išstaciusi kareivių 320,000, o dabar galinčių karianti yra tik 160,000; nekuri kareivių pulkai priskaito vos 300—400 žmonių.

GRAIKIJA. Graikų eskadra konfiskavo mažą Italijos garlaivėlį, kuris vežė miltus iš Marsylios. Graikai veda tolyn savo kariškas operacijas, nors jie ir išrinko savo atstovus į Taikos konferenciją Londone. Nekurie diplomatai kalba, kad graikams nėra visai reikalo toliau karianti, nes miestas Janina, kurį jie nori paimti, jei Albanija liks nepriugulminga, pereis albanams, priešingai Janina ir taip teks graikams. Pranešama, kad graikų kareiviai, kurie buvo neseniai atvežti pas Laros ir traukė Gallipolis'o link, liko sumušti.

Is Visur.

× **Vokietijos orlaiviai.** Berlynas. Vokietija projektuoja pagaminti 100 Cepelino sistemas orlaivių ir tuom ji mano pervirsinti Britanijos laivyną, kuriam Indijos princas nori padovanoti 12 šarvuocių. 100 Cepelino orlaivių, galinčių lakioti ant vandeniu ir ant sausumos 48 val., kainuos tiek, kiek vienas šarvnotis. Orlaiviai bus priręnti pervežimui sprogstančios medžiagos. Vokietija pasitiki, kad šitokia sistema padarys ją valdytoja ant oro ir jūrių.

Nobelio premijos. Neseniai mirimo dienoj Alfr. B. Nobel Stocbolme, Šveicijoje liko išduotos jo įsteigtos premijos už geriausius atliktąjį darbą tų metų žmonių kultūroje. Premijas, kaip žinome, paskirsto Norvegijos parlamentas (storting). Medicinos premiją gavo Dr-as Al. Carrel iš New York'o, francūzas; chemijos

— prof. Grignard iš Nancy universitatės Francijoj ir prof. Labatier iš Tuluzos universitatės, Francijoj; fizikos — Gust. Dalen — Šveicarijos inžinierius; literatūros — G. Hauptman — garsus vokiečių rašytojas ir dramaturgas.

Taikos premija liko sulaikyta, nes Norvegijos taikos parlamentas nesurado šiemet kam-nors paskirti toš rūšies premija. Žuves su Titaniku W. T. Stead, anglas, be abejonės būt gavęs šitą premiją, nes jis daugiausia dirbo taikos klausime.

× **Baisi liga.** Žieminėj Persijos dalyj siaučia smarkus maras (džu ma). Turkestano (Rusija) general-gubernatorius kreipėsi prie karės ir vidurinių dalykų ministerių prašydamas, kad jam pavelytų apsupti rubežiu 53 varstus ilgio kareiviais, nes tuom tik galima sulaikyti išsiplatinimą maro.

× **Gelžkelių streikas.** London. Distriktuose Sunderland, York ir Leeds visai sustojo gelžkelių judėjimas; sustreikavo 10,000 darbininkų, jie reikalauja sugrąžinimo ant savo vietos mašinisto Knox'o, kuris buvo prašalintas už girtuoklystę.

× **Pradinis mokslas Chinijoje.** Chinuose nuo šio laiko turės mokinties rašyti ir skaityti ne tik vyrai, bet ir mergaitės. — Iki šiam laikui chinieškos teisės visai nedaleido moterims mokinties. Senesnieji chinai štai ką apie tai kalbėdavo: kam-gi moterims ir mergaitėms reikalinga praleisti ilgus metus ant mokinimos sunkios chinieškos abecelės — nejaugi be skaitymo negali būti gera šeimininke arba seserimi. Bet štai dabar įvyko gilios permainos.

× **Nepaprasta atmintis.** Neseniai Paryžiaus aklų ligonbūtyje buvo ródomas ligonis, pas kurį apsireiškia nepaprasta akių atmintis. Taip ligonis, pažūrėjęs ant kningos puslapjio 2—3 sekundes, galėjo ant atminties žodi į žodi atkartoti kas parašyta ant puslapjio. Jis galėjo taipisakyt iš atminties ilgus ištraukas iš kningų, matytų keli metai atgal. Jam buvo paduoti skaityti romansai, laikraščiai ir istoriški raštai ir jis atkartoj viską žodis į žodi. Užvis davėsi jam eilės, nežiūrint ant jų ilgumo — reikėjo jam tik pažvelgt ant jų, ir jau jis kartojto jas iš atminties.

× **Studentai susikumščiaivo.** Tarp Viennos universitatės studentų — vokiečių — tautininkų ir klerikalų iškilo gan karšta muštynė pačioje mokslo įstaigoje.

× **Sufragisčių darbeliai.** Aberdeen, Scotland. Viena Anglijos sufragistė, palaikiusi dvasiškį už žemosios palatos prezidentą, ant stoties uždrožė jam su botaga per veidą, už ką liko suareštuota. Kita-gi sufragistė, teisiama už kėlimą triukšmo ant Lloido Džordžo mitingo, pareikalavo, kad teisėjas paliausnotų, ir kada jis tą išpildyti atsisakė, ji nusimovė savo bačiukus ir vienu metė į teisėją, o antru į jo raštininką.

× **Haremų moteris.** Turkų haremų moteris, pasinaudojusios karės suirutėmis, metusios savo tėvynę, išvažiuo į Paryžių ir į kitus Vakarų Europos miestus.

× **Bulgarai ir graikai.** Neseniai tarp bulgarų ir graikų, kaip praneša laikraščiai, iškilo karšta muštynė, kurioje krito apie 250 graikų.

× **Austrija ir Rusija.** Kaip praneša žinios iš Viennos tarp šių valstijų parubežiu kareivių jau buvo kariški susirėmimai; žinios nepatvirtintos.

× **Afrikos šventieji.** Roma. Dėlei 22 kankinių afrikonų kilo labai didelis džiaugsmas. Popėžius savo enciklikoje apie Vokietij-

jos darbininkus leidžia jiems prigulėti ir prie nekatalikų draugijų, tiktai liepia būti atsargiais ir neveikti prieš katalikų bažnyčią.

× **„Už popežiu ir bažnyčią“** — toksai yra vardas naujai susitvėrusios Francijoj kuningų draugijos. Tikslas tos draugijos — suvienyti arčiau kuningus ir padidinti prisirišimą prie popežiaus.

× **Cholera Turkijoj.** Konstantinopolij smarkiai siaučia cholera. Taip laike paskutiniųjų 20 dienų apsirgo šita liga virš 1,000 žmonių, daugelis mirė.

Is Rusijos.

× **Peterburgas.** Rusų policijos departamentas gavo anonymišką, iš Belgijos, laišką, kuriame praneša, kad užrubežyje yra susidariusi nauja organizacija išdirbimui rusiškų poperinių augstos vertės piningų, kurie daug daugiau išplatinami, negu pirmiau surastos organizacijos. Laiško autorius pasisiūlo policijai padėti surasti-tą organizaciją, už ką reikalauja atlyginimui gan didžios sumos, kurią turėtų išmokėti suradus visus kaltininkus. Keli Peterburgo slaptosios policijos žymūs agentai išvažiuo į Franciją ir Belgiją del ištyrimo šito dalyko.

× **Maskva.** Neseniai universitatėje atsibuvo skaitlingas nedaleistas studentų susirinkimas, kad išreikšti valdžiai protestą už pamerkimą mirtin kareivių-matrosų. Visi kalbėtojai buvo su ličynomis. Policija surašė vardus visų dalyvavusių; vienas studentas suareštoutas.

× **Maskva.** Kiek laiko atgal skaitlinga vagių šaika apvogė grafo Stroganovo kontorą ant 20,000 rublių. Vagystėje dalyvavo buvusis V. Dūmos atstovas A. Kuznecovas; daug areštuota.

× **Turtingas Dūmos atstovas.** Neseniai pribuvęs į Dūmą atstovas-grafas Orlov—Davydov ant išpildomojo lapo, sulgy turto, parašė: „100,000 dešimtinų žemės“ (dešimtinė — 1/2 margo). Perskaitliavimas gubernijų, kuriose randasi ta jo žemė, užima keletą eilučių. Naujas atstovas įstojo į progresistų frakciją.

× **Stebėtinus muštynės.** Laike vienos šventės Novgorodo gubernijoj 10 sodžių gyventojai pradėjo kumsčių muštynės — vienas priešais kitą. Šitose muštynėse dalyvavo 300 valstiečių, apsiginklavusių šautuvais. Skerdynė su didžiu sunkumu sustabdė cerkinė procesija. 170 valstiečių liko sužeisti peiliais, kuolais ir šautuvų šratais.

× **4 Dūmos „didvyriai“.** Kraštutiniai atžagareiviai susisipiet atskiron kuopon ir pirmininku savo frakcijos išrinko A. M. Chvostovą, vadovais pasilieka garsus Puriškevicius, Markovas ir Zaminslovskis. Vertėtų atminti šitų atstovų pavardes, nes jos laike penkių metų tankiai bus atkartojamos laikraščiu puslapjuose.

× **Mašinistas ir princas Henrichas.** Grįžtant Prūsijon prineui Henrichui iš laidotuvių Japonijos imperatoriaus, ant stoties Mandžurija, jam liko paduotas mašinisto prašymas, parašytas vokiškoj kalboj. Mat, važiuojant princui į rytus jo traukinij buvo istikus katastrofa, už ką mašinistas liko nubaustas. Kaltę princeas dovanoj ir sutinkant Zabaikalijos gelžkelių viršininkui, mašinistas sugrąžintas ant savo vietos.

× **Macocho bausmė.** Petroko-

vas. Antru kartu teisiamas Macochas gavo daug didesnę bausmę. Teismas pripažino Dam. Macochą kaltu užmušime ir davė 15 metų katogos, Iz. Starševskį ir El. Macochienę — užslėpime jo kaltės, pirmas nuteistas ant 8 m. kat., o El. M. — 6 m.; Baz. Olesinskis, papildęs šventvagystę, nuteistas ant 3 metų arešt. rotos. Macochas ir Starševskis ramiai išklause tą teismo nutarimą, Elena M. apalpo; jos visi piningai liko sukonfiskuoti, kaipo vienuolyno savastis. Taip pasibaigė ta tamsi vienuolių byla.

× **Buvęs Portugalijos karalius Rusijoje.** Buvęs Portugalijos karalius Manuelius jau senai važinėja po Rusijos miestus. Labai linksmai praleido laiką Maskvoje, lankydamas teatrus, restoranus ir kitas pasilinksminimo vietas. Tankiai rusų minios apsupdavo Manuelį, kad pamatyti buvusį Portugalijos valdovą. Panašiai jis praleidžia laiką ir Peterburge; jam visur yra suteikiama atsekanti garbė.

× **Peterburgas.** Rusijos caras parsikvietė iš Berlio garsų chirurgą Izraelį, kad padarius atskančią sunkią operaciją sosto įpėdiniui. Caruko sveikata dideliame pavojuje, ir gydytojai tvirtina, kad jo liga yra labai pavojinga.

× **Kievas.** Trūkus širdžiai, mirė visai Rusijai gerai žinomas Mažrusijos kompozitorius, visuomenės veikėjas, rinkėjas liaudies dainų, aiškintojas Ševčenkos muzikališkų tvarinių ir autorius muzikališkų vaikų pasakų Nikolajus Lysenko.

× **Odessa.** Mirdamas antros Dūmos atstovas Turovskis užrašė 350,000 rub. Mokslo Akademijai, idant įsteigti premiją už parašymą veikalo iš Rusijos istorijos laike paskutinių 3-jų eary viešpataavimo ir duoti kelias stependijas.

× **Petrokovas.** Ant Čenstochavo vienuolyno buvo padarytas užpuolimas, idant paimti stebuklingą paveikslą ir esančius kasoje piningus. Vienuolyna apsupo kareiviai. Žmogžūdziai-vagis pradėjo šaudyti; kareiviai taipgi atsakė šūviais; liko sužeistas antstolis; visi kiti vagis pabėgo.

× **Kievas.** Iš Kievo universitatės prašalinta, 1270 studentų neuzsimokėjusių už lekeijas.

× **Peterburgas.** Kairioji Caruko koja ant visad liks superalyžiuota. Tą matydama carienė neapsakomai kankinasi, bijosi, kad ji galutinai nesuardytų savo sveikatos. Į rūmus slapčiai parkviestas pragarsėjęs apgavikas-pranasas Rasputinas, idant savo „šventomis“ maldomis išgelbėtų ligonį.

× **Nusižūdė 7 politiškieji.** Algačino katogos kalėjime neseniai vienas politiškas už neatsakymą reikalaujamo „linkui sveikatos“ buvo nuplaktas rykštėmis. Iš tos priežasties daugelis kėsinosi nusižūdyti. Nusinuodijo 4 kaliniai, o kiti 3 paleido sau iš arterijų kraują.

× **Stoka anglių Odessoje.** Jau buvo pranešta, kad Odessoj didis anglių nedateklus. Pasirodo, kad reikalaujama tēnai 10,000,000 pūdų anglių. Padaryti jau užsakymai.

Is Lietuvos.

× **Mackeliškiai.** Ukm. pav. Šiam kaime jaunimo nemaža, o labiausia merginų, vienok apsvietimo jie visai menko. Laikraščiu paseina tik dviem ūkininkam „Vienybė“ ir „Spindulys“, bet ir

tie vargiai ar skaitomi. Kartą pakliuvus vienam šių laikraščių man į rankas žiūriu — lapai neišpjaustyti; klausiu, kodėl? Atsako, kad „aš galiu iš galo perskaityti, nereikia nė karpyti“.

× **Kalvarija.** Telsių pav. Per metą šis miestelis buvo liuosas nuo vagisų, bet neseniai atsirado vištavagių. Pradėjo langus iminėti ir davatkų vištas vaginėti, o kai-kurių net ir patalinių išdangino. Bjaurus apsiereiškinas.

× **Adomas is Rojaus.**

× **Papilė.** Šiaulių pav. Pastaruojau laiku iš šios apylinkės labai daug merginų kraustosi Amerikon. Vienos keliauja su pasportais per Liepoją, kitos-gi slapta per Prūsus. Paklausus kokios nors merginos apie Ameriką, beveik kiekviena atsakys, kad tai tėvai jos neleidžia, tai nesą kaip važinoti, bet reta tepasakys, kad ji nenorinti savo krašto apleisti. Vena gana išmintinga mergina pasirūšiu Amerikon eiti man tiesiai pasakė, kad, tiesa, būtų ir labai gaila palikti savo kraštą ir keliauti svetimon šalin, bet ką esą padarysi: iškeliavo pirma vyrą, dabar reikia keliauti ir merginoms, juk visą savo amžiu nedavatkausi, o čia pasilikusieji vyrai tai tik... „skurlupiai“ — visi gerieji Amerikoje.

Vyrai tai jau, žinoma, tēnai bėga Amerikon, ypač priėjus kareiviavimo laikui. Bet dabar mus, papilėškius, del bėgimo Amerikon labai ėmė persekioti vietinis urėdninkas. Jis tiesiai aprašė pasišalinusiųjų nuo kareiviavimo vaikų mantą ir grąšina licituosiąs, kad iššieškojus iš kiekvieno pabėgėlio po 300 rub. bausmės. Žmonės mūsų labai inbauginti, bijosi palikti be pastogės ir kartais duonos karnio. Urėdninkas taip išdrąsino, kad aprašo turta net tų žmonių, kurių vaikai jau kelinti metai kaip pabėgė Amerikoje gyvena.

× **Be-dalis.**

× **Viekšniai.** Šiaulių pav. 1911 metais Viekšnių valsčius per vieną sueigą buvo nutaręs, kad visais šventadieniais visame valsčiuje: Viekšniuose, Laizuvoje, Liačkavoje ir Mazeikiuose, būtų uždarytos visos alinės ir traktieriai. Viršaitis buvo inprašytas prižiūrėti, kad nutarimas būtų pildomas, užtai jam ir algos pridėta 50 rub. metams. Bet tas nutarimas nieko nepermainė. Metų gale viršaitis paaiškino, kad augštesnioji valdžia neleidusi tatau padaryti. Tuo tarpu vienas monopoliaus užveizda pasakė man, kad iš monopolio išpirkta degtinė už 20 tūkst. rub., o alinėse, galima drąsiai sakyti, už tiek-pat išgerta. Kas kita, jeigu sueigoje būtų nutarę nebegerti svaiginančiųjų gėralų, tada nebreiktėtų šaukties nei augštesnės valdžios pagalbos, o tie piningai labjan praverėtų miesto 4-klasės mokyklos namams statyti.

× **Mažas ūkininkas.**

× **Ilakiai.** Tels. pav. Mūsų žmonės pastatė jau mokyklai naują mūro namą. Tiesa, gerokai jiems kainuoja: patįs sudėjo 4 tūkst. rub. ir valdžia davė 3 tūst., bet dar neužteko. Kol kas dar nežinoma tikrai, kokia čia bus įsteigta mokykla: ar miestinė, ar progymnazija. Liaudies-gi mokykla paliks vienoms mergaitėms, nes naujoji bus berniukams. Pagirtina, kad ilakiškiai neužmiršta nė mergaičių.

× **Ainis.**

× **Barstyčiai.** Tels. pav. Nesuprantama delko barstytiškiai pastatė naują mokyklai namą, kurin telpa tik 50—60 vaikų, tuo tarpu vaikų buvo norinčių istoti suvirš 100. Ir tai visiems buvo žinoma. Kam kitam čia daugiau skriaudos, kaip mergaitėms. „Kad tik sūnus intilptų“, kalba tėvas atvedęs sūnų ir dukterį mo-

kyklon, o nebandamas vietas nu-
moja ranka: „te, mergaitės gali
pakentėti — joms ne „vaiskas“
už akių“. Bet, rodos, atsiranda
jau ir mergaitės užjaučiančių žmo-
nių, nes žadama esą prašyti vy-
riausybės, kad leistų ir mergai-
tėms atidengti mokyklą. Tik vėl
vargas, nes tinkamo mokyklai
būto nėra. **Stapės švogėris.**

Priejo ožka liepto galą. Vilniaus
gub., Joniškių parapijoje yra
storas tvirtas ponas Zajonč-
kovskis. Jis daug gero lietuviams
norėjo padaryti. Matė, kad lie-
tuvių kalba prasta muzikiška
kalba, tai visus juos sumanė varu
lenkų kalbos išmokyti ir lie-
tuvius tiesiog lenkais paversti. Ta-
čiau lietuviai nesuprato jo gerų
norų ir spręsi prieš jį. Todėl jis
siuntė po sodžius savo bernus, kad
jie lietuvius lenkais verstų būti,
o bažnyčioje triukšmus ir skand-
alus kėlė, kuomet lietuviai lie-
tuviškai meldėsi. Užtai geradaris
ponelis pakilavo tesiman ir gavo
1 metus kalėjimo, jo gi bernai po
6 mėnesius. Ponelis buvo pada-
vęs skundą senatui, manė senatas
pasigailės ir panaikins teismo
nusprendimą. Tačiau kietasirdis
senatas triukšmadario ponelio ne-
pasigailėjo, teismo nusprendimą
užtvirtino ir dabar nabagėlis tu-
rės kalėjime visus metus vargti-
aimanuoti. O koks buvo geras
žmogus: kaip tik kuris jo bernas-
lietuvius mirdavo, tai jam jis tu-
jau lentų karstui (grabui) duoda-
vo: tegul tik, girdi, tie muzikai
miršta.

Andrius Bulota prisiekusis ad-
vokatas, buvęs Dūmos atstovas,
dabar apsigyveno Vilniuje ir už-
siims advokatūra, kurios ir beats-
tovanamas nebuvo užmetęs, ves-
damas įžymesnes bylas ir duoda-
mas patarimus visiems, kas prie
jo kreipdavosi. Apskritai Bulota
priguli prie įžymesniųjų ne tik
Lietuvos, bet ir Rusijos advoka-
tų.

Nemuną perplaukus. Gyvendama
prie pat Nemuno mėgstu pris-
žiūrėti į žmones iš vienos pusės
Nemuno (suvalkiečius) ir antros
(kauniečius) Suvalkijos užnemu-
niečiai — sveiki, raudoni, gražūs,
kaip vyrai taip ir moteris. Kai
važiuoja ir atlaides važeliai tan-
kiausiai su supnėmis (risorais),
arkliai dideli, riebus; apsidarę
naminiais drabužiais. Po atlaidų
kai susėda pietauti, stora šeim-
ninkė pasideda dešrų, mėsos, sū-
rio, sviesto.

Kauno pusės gyventojai išbly-
skiais veidais, išrodo nelaiku
pasenę, apsilėidę, drapanos blo-
gesnės. Į mūgę suveda tokių kar-
vių, vos kaulus paneša. Suvalkie-
čiai prisipirkę pusvelčių tokių
karvių, kiek palaikę, paroduoda už
dvigubus piningus. Kauno gub.
ligotų žmonių daugybė. Skirtu-
mas tas matomai iš to, kad suval-
kiečiai gyvena vienasėdžiais, kau-
niečiai gi sodžiuose.

Štai prieš 8 metus pradėjo Kau-
no pav. gyventojai iš kaimų kel-
ties į vienasėdžius. Jan nuo Prū-
sų 3 parapijose kažin ar besuras-
mei nors vieną kaimą neišsidali-
nusi. Ir koki atmaina pasidarė
tėnai. Tie patys žmonės išėję į
kolonijas liko yt ne tie. Žmonės
pariebėjo, išplatėjo. Važiai ir
arkliai geri; pigesnio arklio kaip
už 100 r. nerasi, už žindukus ima
po 60 r. Ir suprantama tiki per-
maina: žmonės mažiau turi darbo,
viskas arti, tankiau pavalgo, gy-
vuliai nusisivaikščioja; gyvena-
ma ramiai, sausai, mažiau rūpes-
čių, visi kvėpuoja grynu oru —
tas tai ir sulygina abiejų Nemuno
pusių gyventojus. Suvalkijoje
žmonės jau senai gyvena vien-
kiemiais, dauglankis ūkis mažiausia

Kursėnai, Šiaulių pav. Treti
metai, kaip pas mus parėjo nau-
gas klebonas Savickis ir jau daug
gero parapijai padarė: įvedė gry-
ną lietuvių kalbą į Suplikacijas
ir Pulkim ant kelių, pertaisė did-
jį altorių ir t. t. Kad taip dar pa-
naikintų šventapetrines auksas.
Ne gražu, kad tarnas šv. Jono ir
šv. Mikolo atlaidoms po parapiją
renka sūrius, kiaušinius, vištas,
antis Pentokas. (L. U.)

Ramygala, Panev. pav. Visų
šventų dieną suveža žmonės bal-
tos duonutės, mėsos-avių užpaki-
lių, sūrių, taukų bliūdus ir visą
tai krauna ant altoriaus. Brostvi-
ninkas baltą kamžą apsilvėjęs,
atsistojęs ties altoriumi, maini-
ninkauja piningus, rodos, ant
paprasto stalo. Sunešiotoji duo-
na pareina kuningo kiau-
lėms ir bent kiek špitolė-
ninkui, o piningai kunin-
gui, o čia tokią pajuoką daro baž-
nyčiai, lyg neužtektų tam reika-
lui klebonijos arba ir špitolės.
Duoną gi vietoj kiaušienės at-
duoti elgetos suvalgytų pabučia-
vę, o mėsos žydams tai tikrai ne-
parduotų. **Senelis.**

(Liet. Ūkin.)

VILNIUS. P. mokiniai-liandi-
ninkai prašo mus pranešti visu-
menei, kad jie pradėję versti iš
rusų kalbos Zobov'o „Biesiedy o
prirodie“, kur pasikalbėjimų for-
moje paličiama įvairūs gamtos
mokslo klausimai.

Mūsų girios. Per Jurbarką iš-
gabenta Nemuno į užsienį šį spa-
liū mėn. raštų 131,506 — už 463,
183 rublius, tašytų medžių gaba-
lų 329,230 — už 244,729 r.; piuk-
lų supjuatų 50 kubiko sieksnių ir
popieros fabrikams priruostų
malkų (papi hole) 7,038 sieks-
niai — už 211,140 rubl., dar pa-
prastų malkų kuriai 7,215 sieks-
nių. Viso labo išgabenta iš mūsų
krašto medžių į Prūsus per spalį
mėn. už 1,336,366 rubl.

TRAKAI, Vilniaus gub. Lap-
kričio 7 d. miestietis Slomskis iš-
ėjęs iš ryto į darbą, palikdamas
namie žmoną ir dviejatą vaikų:
dukterį 10 m. ir sūnų 6 metų.
Paskui išėjo ir pati Slomskienė
į bažnyčią, palikdama vienus vai-
kus namie. Pagrįžusi apie 12 val.
radė vaikus subadytus, kraujo
kluanoose gulinčius. Pašauktas
gydytojas trumpai valandai at-
gaivino apalpusę mergaitę. Pasa-
kė ji tik tiek, kad kažki-koks sve-
timas vyras atėjęs mušęs juos,
daužęs galvas jiems į sieną, pas-
kui dar kirviu skėlęs į galvą ir į
nugarą. Gydytojas abejoja, ar
vaikai bepagys. Plėšiko išnešta
Slomskio žiponas, čebatai ir 4 r.
iš skrynios.

Toks bausis atsitikimas turėtų
visus tėvus pamokyti, kad — kur
gali — vaikų niekuomet vienų
namie nepalikyti.

„Blindos“ jubilėjus. Rugsėjo
18 d. Bivainių miške (Telsių p.),
kur kitąsyk gyveno didysis plėši-
kas Blinda, buvo švenčiama 30
metų nuo jo užmušimo sukaktu-
vės. Tėn dalyvavo apie 35 jau
gerokai pagyvenę žmonės (dau-
guma taip apie 50 metų amžiaus).
Linksmi sau prisimindami Luo-
kėje prieš 30 metų užmuštąjį
Blindą, gėrė už jo sveikatą ir dai-
navo dainas, kuriomis priminė
savo buvusį vadovą poną Blindą.

KAUNAS. Naujai išrinktasis
atstovas Martynas Yčas teikėsi
padaryti vizitą Kauno gubernato-
riui, bet revizitos p. Yčas nesusi-
laukęs.

Kaip girdėti p. Leonas ir kiti
kauniečiai rengia p. Yčui iškli-
mingas išleistuves. **P.**

ROKISKIS, Zarasų pav. Para-

šas. Kanauninkui Federavičiui,
mirusiam 1910 m., pastatė dabar
šventoriuje paminklą iš švedų
juodojo marmuro. Kainavęs ji-
sai 1200 r. Padėtas auksu raidė-
mis toksai parašas: „A. A. Kanaun-
ninkas Juzapas Fiedoraviče mi-
re 13 D. Kovo 1910 m. Amžiaus 67
metų. Amžiną Atelsį duk Jam
Viešpatie“.

Augst.

JONIŠKIS, Šiaulių pav. Mūsų
miestelyje apsigyveno veterino-
rius p. L. Lopas, senenai išėjęs
Dorpatė veterinarijos mokslą;
buv. I. Dūmos atstovas.

Turime ir daktarą C. Mikuckį,
atsikrausėjęs iš Telsių, kuris jo-
kiu būdu negali visiškai pavaduo-
ti išsikėlusio iš čia visų gerbjamo
d-ro L. Vaineikio. **St. Astėnikas.**

KAUNAS. Jonas Augštuolis,
lietuvis-reformatas, baigęs šie-
met Tomske juridišką fakultetą,
paskirtas kandidatu prie Kauno
apskrities teismo.

Vilniaus vyskupijos valdytojas
lietuvių prašymą įvesti lietuvių
kalbą giedojimus per Aušros Vartų
Panelės šv. Globos atlaidus iš-
klaudė... Lietuviams leidžiama tu
atlaidų laikų melsties rytais nuo
7 iki 8 valandos, kaip tik ta va-
landa, kuomet Aušros Vartų baž-
nyčioje laikomos mišios, dalijama
Svenčiausis. Be to fabrikuo-
se darbas visur prasideda 6 va-
landą iš ryto ir 8—valandą pri-
prasta „pošams“ valanda keltis
iš lovų ir atrasti pusrytį tarnaičių
priruostą ir kambarių didesnę da-
lį išvalyti. Aišku iš viso, kad tuo
laiku lietuvių kuomažiausia tegal-
ės atsilankyti.

Mirė. Lapkričio 5 d. iš ryto
viešbūtyje mirė širdies liga žino-
mas vilniečiams lietuvis Juozas
Paketiris.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Kratos.
Naktį iš spalį 31 d. į lapkričio
1 d. keliose vietose policijos buvo
padaryta kratos. Jieškota už-
draustų daiktų. Jokių uždraus-
tų raštų nerasta, o tik atimta vi-
so labo 7 revolveriai ir sustatyta
protokolas. Žinoma, bus teismas,
ir per neatsargumą prisieis žmo-
nėms nukentėti. **Be-dalis.**

Upė iškasta. Ringuvos upė, kuri
inteka į Ventą, pagal Kuršėnus
(Šiaulių pav.) praitais metais
tapo iškasta. Pradėta kasti nuo
Minkštakių sodžiaus ligi Amalų
(stotis ir dvaras tarp Šiaulių ir
Kuršėnų). Pirmiaus vanduo už-
liedavo pievas ir laukus, taigi la-
bai kenkdavo javams. Kadangi
dabar į šį kraštą atsidangino ru-
sų, taigi valdžia pasirūpino jų
laukus ir pievas nusausinti. Tik-
slas pasiektas. Visas upės van-
duo subėgęs į iškastąją vagą nu-
plaukė į Ventos upę. Ringuva
dabar vasaros metu stovi visai be
vandens lašo. Nebloga ir tiems
žmonėms, kurie nuo seniaus čia
gyvena, nes ir jų pievos dabar
sausos. **S.—r.—s.**

Žemaičių Kalvarija. Spalį 28
d. mūsų g. klebonas kun. „Piot-
rovskis“ pasakė gan ilgą pamok-
lą. Daug kalbėjo apie kokius tai
bedievius ir ant jų galvų sukravė
daug „grazių“ žodelių. Išvadino
bedieviams tuos, kurie aprašinėjo
Dievo tarnų gerus darbelius,
šventas vietas ir tt. Užgynė skai-
tyti laikraščius ir „kningpalai-
kes“ ir daug kitokių stebūklų
prapasakojo. Labai pagirtinas
daiktas, kad g. klebonas taip rū-
pinosi savo avelėmis, tik gaila,
kad nenurodė, kokiu laikraščiu
negalima skaityti, nes tuomi la-
bai suklaidino žmones, ypatingai
tamsesniusius: tokiems žmo-
nėms sunku inkalbėti bent kokį
laikraštį. Kalvarijoje lenkų nė su
žiburiu nerastum, o „Pzyjacieli“
pareina apie 15 egz., tai ačiū kle-
bonui. Aš, kaip tikras „katali-

kas“, negaliu ramiai žiūrėti į to-
kius klebono darbus; net ir kitos
Kalvarijos davatkos sako, jog
kiekvienas žmogus turi protą ir
gali pasirinkti skaityti, kas tin-
kama, o klebonas bereikalo to-
kiaias pamokslais aušina sau bur-
ną. **Klausės.**

Žemesniųjų girių tarnautojų
mokyklos. Vilniaus Zemės Ūkio
Dr.-jos būte lapkričio 14 d. bus gi-
rių komiteto posėdis, kuriame bus
svarstoma klausimas, koku būdu
suorganizavus mokyklą, rengian-
čias žemesnius girių tarnautojus.

Vilniuje Pranciškonų bažnyčia.
Pernai lietuvių kuopa kreipėsi į
vidurinių reikalų ministerį, pra-
šydami atiduoti jų pamaldoms
uždarytą buvusią Pranciškonų
bažnyčią. Dabar „Aušra“ rašo,
jog Vilniaus gubernatoriums, ga-
vęs iš ministerio paklausimą ir
įsakę vietinei policijai surinkti
žinias apie žmones, padavusius šį
prašymą.

Abeliuos ir Rageliuose, Zarasų
pav. kėtinama inkūrti žemės ūkio
draugijėlės. Vyriausybės leidi-
mas jau gautas.

PANEVĖZYJE spalį 23 d. pa-
vieto suvažiavimas išnagrinėjęs
bylą dėl užmušimo Kretingos ap-
linkėje nekalto žmogaus Kauno
šitaip nutarė: stražniką Ertma-
navičių ir pabėgusį užsienin poli-
cijios sargą atiduoti po 6 metus
katargon, policijos činauninką
Jacko-Jackovičių papeikti (vy-
govor) ir tik urėdninką Kraučėn-
o išteisinti, nes „tikrai“ nepriro-
dyta jo kaltė.

Prokuroras gi, užbaigdamas sa-
vo apkaltinimo kalbą, maž-daug
šitaip pasakęs:

Jau trečias žmogus užmušta
Kretingos policijoje ir vis tai per
činauninkų neapsižiūrėjimą, tre-
čias žmogus miršta, kaip gyvulys,
be žvakės, policijos nuovadoje.
Policijos prižiūrėtojas, išgirdęs,
kad kas ten nuovadoje rėkujai, o
nuo savo tarnų sužinojęs, kad tai
„girtuokliai“, paliepė „podnesti
jenu nagajek“, tai yra vos gy-
vam Kaunui, vienok nuėjo patsai
persitikrinti, ar tiesą tarnai kal-
ba, nors nuo jo būto iki nuovados
tik 10 žingsnių kelio.

Pr. Paukštvanagis.

(„Liet. Žin.“)

Lietuvių kalbos pamokos. Šio-
mis dienomis Vilniaus Prozore-
vienės mergaičių gimnazijoje
prasidėjo lietuvių kalbos pamo-
kos. Mokina p. Juozas Kairiukš-
tis.

VILNIUS. Daržininkavimo ir
bitininkavimo kursai prasidėjo 12
lapkričio dieną amatininkų klubo
būste.

VABALNINKAS, Panev. apskr.
Spalį 28 d. buvo moterų draugi-
jos susirinkimas. Pirmiausia pa-
skaitė iš „Lietuvaitės“ apie moterų
ūkį ir amatus. Paskaičius, mo-
teris svarstė, kaip ir kokiu ama-
tų jos galėtų mokyties. Po to
kun. klebonas išrodė, kokią nau-
dą moteris galinčios turėti iš savo
draugijos. Taip antai Vabalninko
moteris, kol neturėjusios savo
draugijos, niekuo nebuvusios žy-
mios ir nieko viešai neveikusios.
Dabar gi turinčios audimo ir
mezgimo dirbtuvę, kur audžiama
net jau trimis staklėmis. Po
dirbtuvės intaka ir sodžių staklės
ėmę jau gerinti. Šių metų Vabal-
ninko ūkio parodoje buvęs intai-
sytas gražus ir turtingas moterų
išdirbinių skyrius. Pagaliaus kal-
bėtojas ragino moteris kalbinti
savo drauges ir pažįstamas, kad
dėtųsi draugijon. Iš kelių tūk-
stančių parapijos moterų ir mer-
gaičių vos kelios dešimtys esančios
prisidėjusios į draugiją.

Pagaliaus J. Mockūnas paskai-

tė pranešimą apie moters padėji-
mą šeimynoje. J. M. išrodė, koki-
ką naudą šeimynai ir visai šaliai
daro šviesi ir dora moteriškė. Per-
spėjo mergaites, kad gražiūs vei-
delius vaikydamas, neinduočių sa-
vo kailio alkolininkui. **Zenkis.**

Bitininkų suvažiavimas. Spalį
27 d. Mariampolėje buvo bitininkų
suvažiavimas. Dalyvavę jamė,
kaip rašo „Salt“, daugelis bi-
tininkų iš įvairių Suvalkų gub.
apskričių. Susirinkusieji nutarė
steigti lietuvių bitininkų draugi-
ją, kuri apimtų visą Suvalkų gu-
berniją. Tačiau mažai liuso laiko
turėdami susirinkusieji daugelio
dalykų galutinai dar neaptarę,
pavyzdin, kokį duot draugijai
vardą — pasiūlyta buvęs vardas
„Lietuvos Bitė“; kokį nustatyt
mokesnį; kur turėtų būti centras:
Mariampolėje, Vilkaviškyje ar
Pilviškiuose, ar reikalingas drau-
gijai šventasai patronas ir kok-
sai: (Šv. Jonas Krikštytojas?)
Dabar kun. J. Pečkaitis iš Liuba-
vo šaukiasi per „Saltinį“ į biti-
ninkus atsilipti į visus tuos klau-
simus, bent per laikraštį.

PANEVĖZYS. Šiais metais Pa-
nevėžys turi daugiau lietuvių mo-
kytojų, kaip pirmiau: Prieglaudos
mokykloje M. Grigonis ir A. Dir-
žytė, „Saulės“ vyresniojo sky-
riaus lietuvių kalbos mokytoja ir
pradinių mokyklų kapelionas Pa-
plauskaitė, mergaičių parapijinės
mokyklos praktikantė K. Fran-
kaitė ir pirmosios miesto mokyk-
los praktikantė Kliemanaitė ir
dar dvi sulenkėjusios: „Saulės“ mo-
kytoja Arėškiviciaitė ir berniukų
parapijinės mokyklos Bajorūnai-
tė (sie!), o pernai tik buvo du li-
etuvių mokytoju. Visi mokytojai
silpnai aprūpinti, imą mažesnes
algas, kaip ministerijos mokyklo-
se. **Tai aš.**

KOVARSKAS, Ukm. ap. Dva-
rininkė Chomanskienė gavo lei-
dimą įsteigti prie Kovarsko
skyriaus biblioteką-skaityklą.

SURVILISKIS, Pan. pav. Čia
steigiama „Blaivybės“ skyriaus
arbatinė.

PANEVĖZYS. Kad kas kitas
nebeimtus to pat darbo, pranešu,
kad jau spaudon prirengti sceni-
škų veikalų vertimai: J. Kotlėrev-
skio „Natala Poltavka“ ir Ku-
rpiankos „Sulig paskutinės ma-
dos“, o Omankovskio „Vėrpėjo po
kryžiumi“ jau induodu dramatiš-
kajai cenzūrai. **S. Ž.**

(„Viltis“)

A. a. kun. Vincentas Butvidas.
3 d. lapkričio Vilniuje pasimirė
a. a. kun. Vincentas Butvidas, bu-
vusis Stakliškių klebonas, 70 me-
tų amžiaus. Kun. Butvidas bu-
vo pirmutinis lietuvių žadintojas
Vilniaus gubernijoje, pirmutinis
nukentėjęs už lietuviškų raštų
platinimą.

AKMENĖ, Šiaulių apskr. 14
(27) spalį pašventinta čia nauja
mūro bažnyčia. Bažnyčia yra la-
bai graži, gotiško stiliaus, didelė.

K. Beržinis.

PALAUKĖ, Pan. pav. Šiame
kaime inkūrtas liaudies mokykla,
kurioje šį rudenį jau pradėta mo-
kyti vaikeliai. Buvo daug tam-
suolių, kurie mokyklos nenorėjo,
bet šviesesnieji juos pergalėjo.

Šio kaimo jaunimas taipogi kį-
la: šviečiasi, dorai linksminasi.

J. Žitkevičius.

VILKAVIŠKIS, Suv. gub. 10
lapkričio žiburininkų kuopelė,
pasikvietusi į susirinkimą dau-
giau svečių-ūkininkų, bendrai
svarstė sumanymą įsteigti Vilk-
aviškyje elgetnamį (ubagyną) ar-
ba pavargėliams prieglaudą.
Kad ūkininkai prijaucia tam su-
manymui, pasirodė iš to, kad ga-
na daug jų atėjo į susirinkimą,
M. Petraucko — „Teklytė-Pranu-

vienbalsiai pritarė tam sumany-
mui ir prisiketino padėti kuo kas
galės.

Žiburininkas.

**Kuningų permainos Seinų vy-
kupijoje.** Kun. Vincentas Dvara-
nuskas paskirtas Pilipovo klebo-
nu; kun. P. Šakalauskas — Dom-
bruvkos klebonu; kun. A. Močid-
lovskis — Jablonės klebonu; kun.
kaš. J. Lendo — Lomžos klebonu;
kan. S. Tyška, Reigrodo klebonas,
paskirtas Šeučino džiakonui.
(„Saltinis“)

Korespondencijos.

NEWARK, N. J.

Šeštadienyje, lapkričio 23. Šv.
Jurgio draugijos svetainėje vie-
tinis Šv. Cecilijos choras buvo pa-
rengęs „Muzikališkai-literatiškai-
vokališką“ koncertą.

Pirm negu pradėti kalbėti apie
patį vakarą neprošal būtų pami-
nėjus apie pačią dailę ir jos sie-
kius, ką gerbjamieji skaityto-
jai tenepalaiko už blogą ir už ne
savo vietoj esantį dalyką.

Svarbiausias dailos tikslas, ko-
kioje šakoje tas nebūtų — ar tai
tėpliojime, ar muzikoje, yra pa-
mėgdžiojimas tikram gyvenimui
arba gamtai. Kuo artimesnis nu-
davimas tikram gyvenimui, tuo
ta dailos šaka darosi kiltesne ir
dailėse. Tas yra visose dailės
šakose. Todėl kiekvienas artista
tada tik darosi tikru dailos tar-
nautoju, kada jis savo tvėrime
ant tiek prisiartina prie tikrumo,
kad jo tvariniai gyvai tikri.

Iš visų dailos šakų dainavimas
yra pati artimiausia žmogaus gy-
venime, nes ji pati yra gyvybė.
Kad suprasti kitą kokią dailos
šaką skulptūrą, tėpliojimą, reikia
turėti nors mažą nuovoką apie
tą dailos šaką, kuri, susijungus
su žmogaus sanprotavimu ir jau
smais, išsiskiria pas jį užsiganėdi-
nimo ir linksnumo jausmą. Dai-
na-gi staigu perima visą klausy-
tojų ir įkvepia į jo sielą geriau-
sios ir prakilnius jausmus. Ji su-
švelnina mūsų storžieviškus in-
stinktus, gimdant sieloje tobules-
nius į ateitį siekius.

Dainuojant, kaip ir kitose dai-
los šakose, galima dasyti aug-
ščiausio pasekmės laipsnio vien-
tik studijuojant. Kaip nebūtų ta-
lentotu dainininkas, kiek jis ne-
turėtų gerų norų ir jausmų, jis
juos neišreikš, jei jo balsas nebus
adpirbtas.

Dabar apie patį vakarą. Išpra-
džių dainavo visas choras daine-
les: „Jau slavai sukilo“ ir „Miš-
kas ūžia“. Pirmutine nusisėkė
vidutiniskai; o „Miškas ūžia“ —
tiesiog užžavėjo klausytojus. Rod-
os, taip ir girdžiasi miško ūži-
mas, upelio sriovimas ir paukščių
čiulbėjimas kokiame-nors Šešupės
kampelyje. M. Bradunienė pa-
dainavo „Kur bakužė samano-
ta“ akompanuojant p. A. Radze-
vičiui. Tas numeris — „rožė“ vi-
so vakaro, taip užžavėjo ta pa-
prasta dainelė kad rodos, matai
prieš akis: lietuviška apipuvusi
stubelė ir išdžiūvusio upelio gra-
bė. „Grožybė Lietuvos“ — padai-
navo A. Verba, A. Barkauckas,
V. Vaškevičius ir J. Malušis vi-
dutiniskai. Gan gerai deklamavo
p. A. Pempė eilutes „Lietuva.“

M. Radzevičiūtė paskambino ant
piano „Paul Riveres Ride“ taip-
gi vidutiniskai; būtų buvę dar ge-
riau, kad ji būtų paskambinusi
ką nors lietuviškai ir tokiu būdu
medėgiškai prisidėtų sudarymui
lietuviškų kompozicijų. Duetas

M. Petraucko — „Teklytė-Pranu-

lis", kurį dainavo A. Verba ir M. Bradūnienė, nenusisekė, nes vyriskas balsas buvo užkimes ir per daug išlėto dainavo. Monologą „Ponaitis", kuri išpildė P. Lapėnas, būtų išėjęs geresniu jei būtų buvusi tinkamesnė scenerija.

Maišytas kvartetas „Tėvynė", kurį išpildė A. Verba, J. Malušis M. Bradūnienė ir S. Norvaišūtė, nusisekė geriau. „Tvardauskienė" deklamavo Papertis taipgi gan gerai, vienok tas geriau tikty merginai arba moteriai.

Solo „Ant marių kranto" dainavo A. Verba akompanuojant ant piano J. Dankšūtėi nekaip nusisekė. Ant galo choras padainavo „Mūsų dirva", ir hymną Petraučeko „Lietuva." Atlikta gerai. Laikė dainavimo hymno nekurie vietiniai socialistai sėdėjo, o vienas keleta kartų sėdo ir vėl atsistojo. Abelnai imant, ant pagrindų reikėjo geresnios tvarkos: vienas ateina, o kitas eina šalyn nuo pagrindu; reikia būti pilnai prisirengusiu, ir tada tik rodytis. Buvo ir šokiai, tik šį kartą teisingiau — maišyta su lietuviškais.

Kas link pačių giedorių, tai galima pasakyti, kad ž. V. Vaskeičius ir A. Verba turi gerus balsus, tik juos užleidžia; jiems vertėtų paimti keletą lekcijų pas gerbiama mūsų p. M. Petraučeką ir tuojau jie paregėtų didelę permainą, o tada ir mus galėtų kartas nuo karto dar geriau padžiunginti. Daugiau visiems noro ir energijos!

Vienuolis.

Philadelphia, Pa. Gruodžio 8. I-ma kuopa L. S. S. surengė paskaita — kalbėjo medicinos studentas p. E. G. Klimas apie „Nekurias Lytiškas Ligas." Paskaita buvo labai žingeidi ir pamokanti; p. E. G. Klimas nurodė tris limpančias ir pavojingas ligas (hemorijų, sifilį ir šankerį) — kaip jomis galima užsikrėsti ir kaip nuo jų reikia apsaugoti. Tiesniai aiškino, kaip pavojinga yra gydytis per laiškuus; tarp kito-ko pasakė, kad pacientas, siųsdamas stebuklingam daktarui laišką, sykiu nusiunčia jam savo gyvastį; o juk tokie gydotojai susikrauja daug tikstančių dolerių per metus ir nemažai žmonių nuvaro be laiko į kapus. Aš manau, kad kiekvienas sveikai protaujantis žmogus pripažins tą už šventą teisybę. Žmonių ant virš minėtos paskaitos buvo susirinkęs nemažas būrelis moterų ir merginų buvo apie dvidešimt — visi liko užganėdintais. Geistina, kad dažniau būtų surengiamos tam panašios paskaitos.

P. Kanakas.

Lawrence, Mass. Lapkričio 29 vakare, apie 8 valandą, keturiais revolverio šūviais tapo užmušta Veronika Bratenienė, gyvenusi 25 Hanagan g-vės. Užmušė ją Juoz. Varnas, keleta mėnesių gyvenęs Lawrence, atvažiuavęs iš Čikagos. „V. L." skaitytojai, be abejo, atmena Bratėno pavardę, kurį, regis, liepos mėnesyje dirbtuvėje taip sutrenkė, kad tuojau jis ir numirė. Pasilikusi Veronika Bratenienė, jauna dar — vos 23 metų našlė, po vyro mirėčiai iš kompanijos gaudavo kas savaitę po \$7.37, o po šešių mėnesių būtų gavusi \$1.000. Taigi, sako, apie ją sukinėjos nemažai ir vyrų. Vienas iš tokių buvo ir Juoz. Varnas (apie 25 m. amžiaus). Bet jį, sako, jam atsakinsi... Taigi 29 lapkr., pėtnyčios vak., jisai inėjęs jos būtan (gyveno ji pas šeiminius Kiburius) ir padaręs tą baisiąją tragediją. A. A. Veronika Br. paliko 3 metų kūdikį. Našlaitėli pamėmė miestas prieglaudon. Užmušė ją Varną policija tą patį vakarą sugavo. Teisti atiduotas į grand jury.

Pagaliau Vietinis jaunimas pradėjo jau organizotis. Susitvėrė „Scenos Mylėtojų Draugija", į kurią prisirašė veik visus pažangus jaunimas. Pirmieji siekiai — dailė ir scena. Todelei jau pradėjo ir mokyti „Šalapatrį", „Gaila ūsų", „Ponas ir muzikai." Pirmuosius du vokalų ir trečiąjį žada pastatyti tuoj po Naujų metų Hibernian Salėje. Režiseruoja J. Dagis. Chorą moko p. Jurgis Stelmokas.

J. Kap.

Grand Rapids Mich. Simano Daukanto Dr-ja nutarė pirkti namą ant W. Leonard gatvės; visus dalykus atlieka tam paskirtas komitetas. Name žada taisyti maudykles ir sukančią vietą susisirinkimams-mitingams.

Peštynių ir girtuokliavimų mūsų mieste netrūksta; apie pora mėnesių atgal a. a. B.—šis nusirito girtas nuo trepų ir taip apsikūlė, kad į porą dienų mirė.

Lapkričio 13. keli vaikai, sako buvę apie 6, užpuolė ant O. ir taip smarkiai sumušė su akmenimis, kad padarė net keletą žaizdų galvoje; daktarai sako, kad gal ir pagydys, bet viena ausimi jis jau negirdės. O sumušė ant gatvės, kuomet jis ėjo iš šokių su mergina.

Pereitą savaitę parvežė iš girios užmuštą a. a. Švedą, kuris kertant medį likosi užmuštas. Vėlionis vos tris savaitės atgal, kai buvo išvažiuavęs iš Grand Rapids ir trumpai padirbęs giriose paibaigė savo gyvenimą; jis buvo dar jaunas vyrukas.

Prasidėjus vakarinėm mokyklom, lietuvių juse lankosi didelis skaitliūs; mokytojauja 4 lietuviški mokytojai: jau kelintas metas gerb. veikėjai p. L. Braškis, J. Belskas, T. Lavėnas ir pirmus metus A. Gustainis; visi darbštus vyrukai.

Garnupis.

ST. CHARLES, ILL.

TMD. 130 kuopa lapkričio 27. „Irving Opera House" svetainėje. Buvo sulošta 4 veiksmų drama „Pirmi Žingsniai".

Mano nuomone minėtas veikalelis tapo suloštas vidutiškai, nes nekurie mėgėjai-loiškai savo roles atliko gan gerai. Geriausiai atliko Jonas pusbernio rolę (Ž. Kiela), Trickus dvarp. rolėje (J. Valintas) ir Onutė, — Žvirblio dukters rolėje (A. Stanislauskutė). Galima tikėtis, kad ateitį iš jų išeis gabūs lošėjai.

Kiti savo roles atliko taip-gi neblogiausiai, tik būtų geistina, kad jie kitą kartą eidami ant scenos, geriaus mokėtų savo roles ir tada jau bus viskas gerai.

Ten buvęs.

LEWISTON, ME.

Gruodžio 1. Šv. Baltramiejaus Dr-stės svetainėje buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo St. B. apie vienok negaliu pasakyti apie ką jis kalbėjo, nes vargiai ir patsai kalbėtojas žinojo apie ką kalbama. Viskas buvo sumaišyta — pagidarė tikras šiupinys. Tarp ko-kito kalbėjo, kad juo tolyn, tuo žmonės eina gudryn — išranda garlaivius, gelžkelius, orlaivius, bet paskui, pritrūkęs žinių, pasigriebė laikraštį ir pradėjo korespondencijas ir aiškinti apie socializmą ir kapitalizmą, vienok ir čia viskas buvo suvelta ir neišku, visai negalėjo suprasti, kas gal pagerinti darbininkų stovį. Kada-gi vienas iš klausytojų pareikalavo geresnio paaiškinimo apie socializmą ir kapitalizmą, tai kalbėtojas, matydamas, kad

jam stoka spēkų tą išaiškinti, visai užbaigė savo kalbą. Buvo kviestas geresnis kalbėtojas, bet jo nebuvo. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Paskui buvo deklamacijos, bet jos nekoki darė išpūdį, nes atliktos be jokio jausmo ir neaiškiai. Geistina, kad tankiau būtų daromi vakarai su prakalbomis ir deklamacijomis, tik su geresniu prie to prisirengimu.

Al. Gudelis.

SAN FRANCISCO, CAL.

Siame mieste gyvena pusėtinai būrelis lietuvių. Apšvietimas tarp jų čia stovi ant žemiausio laipsnio — jų kalbos ir troškimai visad nukreipti ant saliuųjų ir svaigalų. Vienok dainose mūsų tautiečiai lavinasi pusėtinai — tankiai galima užgirsti jau pusingrečius, kartojančius šiuos žodžius: gerkim — užkim, stiklus muškim, lai gyvuoja Lietuva. Gailu, kad lietuviai taip vargsta tuose tolimuose kraštuose.

T. Kassales.

SEATTLE, WASH.

Iš gamtiško atžvilgio miestas stebėtina gražus, nes guli kalnuotoje vietoj; tik žiemos laike tankiai lietus lija. Lietuvių jame gyvena gan daug; jie turi sutvėrę net pašalpos draugystę, kuri laikosi gan gerai. Darbą šitame krašte sunkoka surasti.

T. Kassales.

PORTLAND, OREGON.

Miestas labai gražus. Lietuvių yra jame vidutiniškas būrelis; čia jie turi Laisvės Klubą, kuris metai atgal gyvavo pusėtinai, bet dabar jis yra visai apmiręs ir nėra kam jo prikelti. Vieni sako, kad nenori prigulėti prie klubo, nes jo vardas nešventas, kiti-gi jiems atremia, kad prie Laisvės Klubu gal visi šventieji prigulėti. Lauksim geresnių laikų.

T. Kassales.

NĖNA KALTĖS, ERGO, NĖRA KALTO.

Kad nėturime vienodos rašybos — tai faktas.

Tos priežasties delei iš įvairių abazų girdimi nusiskundimai. Čia pagriebsime šio klausimo nors paviršiais.

Pirmiausia paminėtinas nusiskundimas tų, kurie nei kiek neapsipažinę su dabartiniu lietuvių kalbos stoviu, pamojė ranka, sako: „Et, lietuvių gramatika — tai šiupinys". Rašo ir kalba jie pagal Valančių, t. y. jokių kalbos taisyklių neprisitaikydami. Tame abaze rasime nemažą inteligentų skaičių. Žinoma, su tokiais mažai tegali būti kalbos lietuvių rašybos klausimuose.

Toliau seka tie, kurie, dar neišsilupę iš savo tarminės kalbos, raukosi arba šaiposi, rasdami raštijoj nepaprastus jiems žodžius arba išsireiškimo būdus. Šiems gal vienintelis vaistas ir patarimas bus — gilinties į mūsų rašomąją kalbą ir būti kantiems.

Trečiojo abazo nusiskundimai kyla iš keisto permanymo nevie nodumo mūsų gramatikų; taip-gi stebisi, kad rašytojai jų nesilaiko. Rašybos klausimas nėra yt kokie dogmatai, kuriuos gali išrišti koks filologas arba įbrukti apyvarton kokia mokslo d-ja. Tas yra matoma istorijoj kitų kalbų, tas dedasi dabarties lietuvių kalboj. Kiekvienas apšvietas rašytojas, kiekvienas laikraštis turi pas mus mažesnius ar didesnius rašyboj skirtumus. „Viltis", „Draugija", „Vadovas". Vidūnas — visi turi savotiškumus. O jei ir „dii minores" būtų priim-

ti atydon, tai pastebėtume kaleidokopišką įvairumą. Tūlų žiūrime į tai, kaip į kokią don-kišotystę. Kak don-kišotystės yra pas mus, tai tame nėra abejonės. „Viltys" N124 randame straipsnį vidurinės mokyklos mokytojo: „Kas čia kaltas?" Jame autorius išdėsto, kaip jam, prisilaikant Bugos ir Rygiškių Jono, tris mokiniai augštesniųjų klasių tapo ne užganėdinti ir metė lančę jo klases.

Mokytojas klausia: „Kas čia kaltas?" Mūsų žvilgsniu veltui bus jieskomas kaltininkas. Nėra čia nė kaltės, todėl nėra ir kalto. Visos kalbos pergyveno įvairias katastrofas, perėjo savo formavimosi fazes. Gal nei viena kalba ant svieto nebuvo taip narstoma ir laužoma, kaip anglų kalba. Ties upe Temza ne menkesni kataklizmai pakratė kalbą, kaip ties Babelio bokštu. Ši kalba bėgyj keleto šimtmečių perėjo iš linksniuojamo stovio į nelinksniuojamą. Tas procesas jau prasidėjęs buvo 15-tame šimtmetyj; 16-tame-gi šioj kalboj matome sintaksės palaidumą ir liuosybę. Kalba buvo plastiško formavimosi stovyj. Jos rašytojai bandė ją, presavo, spraudė į tarimus nedaleistinus dabar. Netekus tai kalbai linksniavimo, skirtumai kalbos dalių užsitemdino. By-koks zodis galėjo būti vartojamas bykokiame gramatiškame santikyj. Galėjo būti tokie išsireiškimai: „You can happy your friend; speak easy; talk of fair (beauty); the fairest she he has yet beheld; seldom pleasure", etc. Tam cho-asui praėjus, ir kalbai jau į vėzes įėjus, per tūlą laiką vis radosi tarinių, ant kurių didžių rašytojų nuomonės skirstėsi. Paveizdan, veiksmazodžių darymas iš daiktvardžių. Kaip smarkiai protestavo garsūs rašytojai prieš vartojimą talented, turreted, etc. Vis-galop tos žodžių formos įgijo pilietystės tiesas. Ir ne vienas autorius kaltinamas buvo už savo savotiškumus ir nepaprastus tarinius. Tai matome, paveizdan, iš Caxton'o pasiteisinimo prologe Eneidos vertime (1490).

Tą patį rastume istorijoj bykokių europiškų kalbos. Dabar lietuvių kalba randasi tūloj perėjimo fazėj ir jos rašybos nevie nodumas jieskotas ne specialitų kaprizuose, bet jis yra natūralis apsiereiškas. Tai-gi jieskoti apsiereiškimo kaltės gramatikų autoriuose yra absurdas. Rašoma ir gal dar ilgai bus rašoma savotiškai. Ir tame yra kalbos gyvybė. Vertė-gi duoto savotiškumo sunku dabarties ir specialistų apspręsti. Gal šisai būti grunito gabalas, o gal tik paprastas akmuo gal aukso rūdos šmotas, o gal tik sutrunijusios uolos; gal perlas, gal tik blizgutis. Kaip anglų autorių vengiami talented, turreted ir k. stovo gyvos kalbos nariais, taip laikas parodys knomi turi būti talentingas, taisyklingas, medžiaga ir k. mūsų kalboj. O pakol-kas ir spaudoj ir mokykloj turi būti prie jų tolerancija.

Pranas Gudus.

MŪSŲ DIRVONAI.

NN44-me ir 45-me „Vienybės Lietuvninkų" patilpo mano straipsnis „Mūsų Dirvonai".

Straipsnis buvo ilgokas: užėmė penkias špaltas su galu. Rašydamas jį tikėjaisi gauti skaudžių smūgių iš „kritikų" pusės. Tikėjaisi ir neužsivyliau. Mano „kritiku" yra K. Liutkus, kooperacijos „Darbas" išdininkas. Tik deja! p. Liutkus, išvadinę visą straip-

snį sensacijomis ir melu (žiūr. „Keleivį" N48), atsako tikčiai į eilutes, kur kalbama apie kooperaciją „Darbas".

Mano gerbjamasis ponas „Kritikas", o kooperacijos „Darbas" išdininkas, matoma, labai užkai-to iš piktumo, kad aš užsimindamas apie kooperaciją „Darbas", nepasiklausiau p. Liutkaus apie „Darbo" stovį, o parašiau taip, kaip yra žinoma visiems, kas iš laikraščių tēmija į „Darbo" ats-kaitas, gyvavimą ir reikalus.

P-as K. Liutkus sakosi pasiju-tes „inkriminaliuotu", reiškia: jam primetama kriminalas! Aš labai džiaugiuosi, kad mano „kritikas" pasijuto „inkriminaliuotu" ir štai to džiaugsmo prie-zastis. Iš gerb. mano „kritiko" abazo kiti žmonės, net ir visos organizacijos, vienval yra vadinami vagimis, sukčiais, apgavi-kais ir t. p. Tad dabar gal ir p. K. Liutkus supras, kaip tai yra miela būti, anot jo, „inkriminaliuotu". Tačiau šisai gali būti ramus: bent aš jo ne „inkriminaliuoju", nes žinau, kad kiekvie-nas, kurį priima p. Liutkus kooperacijai „Darbas", nežus, bet pati kooperacija labai greitai gali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti! Jei p. Liutkus netiki mano žodžiams, tegul pasiskaito „Kovą", kur 4-tos kuopos LSSA. komitetas praneša, jog „Darbas" yra tai privatiškas biznis. O juk p. Liutkus, pats būdamas biznieriū (žinoma ne buržujum, nes socialistas biznieriū — tai visai kito plauko žvėris), žino, kad ir „Darbo" nuo bankrūtijimo negali žūti!

jas, miesto gydytojas, uosto valdybos vyriausiojo padėjėjas ir visų trijų tikiųjų (pravoslavų, liuterų ir katalikų) dvasiški atstovai. Jei pasiseks gerai sutvarkyti keleivių gydymą — dabar sumanyta kreiptis prie Raudonojo Kryžiaus — tai bus išievių savyšalpos kasos labai gražus nuopelnas ir vargšams palengvinimas, kurie plauks pro Liepojaus uostą.

Senas Liepojiėtis.

MINTAUJA. Laikė medžioklės, surengtos šį rudenį Kuršo dvarponių, kurioje dalyvavo gubernatorius ir vice-gubernatorius, kažin kas pavogė nušautą kiškį (zūkį). Išjieskote visur, bet kiškio nerasta. Pagelbininkas pavieto viršininko baronas Griuneras, įtardamas valstietį Mačauską, kad jis turėjęs kiškį pavogt, pasodino įtariamąjį kaltininką Mintaujos kalėjimą. Tačiau tardytojas palinosavo Mačauskį iš kalėjimo, išbuvusį tenai 3 paras, Griunera, kurį teismo rūmai (pala) pasmerkė už neteisingą liuosybės atėmimą trims savaitėms į gautpvachtą.

(„Rygos Garsas“.)

DAR ŠIS—TAS APIE BALKANUS.

Kada Austrija 1908 m. pagarsino Bosnijos ir Hercegovinos užgriebimą, tada jau Rusija aiškiai pamatė, jog Austrija smarkiai žengia pietų link, turėdama omenyį Salonikus. Ir nuog to laiko Rusijos diplomatija stengiasi išrasti būdus, idant užkirsti Austrijai kelią į pietus. Taip gimė sumanytas sutvirtinti Serbiją, prijungiant prie jos Novibazarą, Kossowo vilajetą ir žiemę dalį Albanijos, o taipgi padidinti Bulgarijos spėkas, pridodant jai Macedoniją. Šitos dvi padidintos valstijos, turėdamos kartu virš pusę milijono kareivių, galėtų visad atremti Austrijos žingsnius. Bet kartu su šiuo projektu gimė daleidimas apie Turkijos padalinimą. Išrišimui šito uždavinio Rusija atrado reikalingu tarpininkauti rišant Balkanų pussalio klausimą tarp mažųjų valstijų; tas invyko š. m. praeitą vasarą. Mes matom, kad bulgarų deputacija inteiktia rusų carui Livadijoje slapta traktatą, patvirtintą per kar. Ferdinandą, kas link sutarties tarp Bulgarijos ir Rusijos; tokį pat traktatą pristatė Serbijos premieras rusų valdžiai, buvdamas Maskvoje. Tame pačiame laike „Daily Telegraph“ korespondentas p. Dillon praneša iš Peterburgo, jog padalinimas Turkijos yra visai pribrendęs klausimas, paremtas žymesniųjų diplomatų. Prie to viso per visus Europos laikraščius perbėgo žinia apie sutartį tarp Balkanų valstijų, būtent Bulgarijos, Serbijos, Juodkalnijos ir Graikijos, atsiduodant po Rusijos protektorato. Jei panašios sutarties buvo ištiesų, o tą patvirtinai Anglijos laikraštis, tai Austrijos diplomatija ant Balkanų likosi mažai jau reikalinga. Austrija-gi stengė suardyti Rusijos planus ir pakreipti Balkanų klausimą savo naudai, prie ko buvo žengta įvairiais keliais. Bet štai Balkanuose kilo gaisras. Diplomatiški susinešimai tarp Rusijos ir Austrijos darosi vis tampresniais ir juodesniais ir galutinai gal priversti prie kruvinių pasekmių. Viskas prigulės nuog to, ar Rusijos siekiams Balkanuose pritaras Francija ir Anglija, ar ne; ant galo gi — ar Austro-Vengrijos armija yra atsakančioji tam tvarkoj.

Nesenai turkų ambasadorium Viennoje tapo paskirtas garsus diplomatas Hussein Hilmi-paša. Jis turėjo inteikti Austrijai Turkijos valdžios kabineto nutarimus kas link susitarinimo su Austrija. „Novoje Vremia“ sužinojo iš Viennos maž-daug šitokią Turkijos propoziciją: 1) Turkija nesipriešins užimti Austrijai Sandžaką Novibazar ir stengsis nedaleist sutvirtėti Serbijai susirišant su Juodkalnija ir pastūmėti savo rubežius iki Adriatikai; 2) Turkija pripažįsta Austrijai protektorato tiesą ant visų Albanų, kaip katalikų, taip ir mahometonų ir stačiatikių; 3) visa Europos Turkija lieka Austrijos priegloboj; 4) Turkija leidžia bemutinį vėžimą iki Solonikų, kur nurodo uždėti, jei atras reikalinga, muitinyčių ir maito augštas prigulės nuog pačios Austrijos; 5) jei Austrija nepanorėtų užimti Sandžaką, tai Turkija pavels jai sujungti savo gelžkelius su Bosnijos, laiką ir būdą nurodys Austrija.

Už tą visą Turkiją štai ko reikalauja: 1) Austrija turi nedaleist įvesti Macedonijoj autonomiją; Turkija pasižada duoti jai radikališkas reformas; 2) jei į išrišimą to klausimo įsikiš Rusija, tai Austrija privalo remti Turkiją; 3) jei toki karė su Rusija iškiltų, tai Turkija tur likti lygiu dalininku susitarusios trejybės ir pasinaudoti pergalės vaisiais. Austrijos ambasadorius Konstantinopolj labai jausmingai priėmė šitą turkų propoziciją ir užtvirtino, kad Viennoje prielankiai bus ji sutikta.

Žinoma, negali tikrai tikėti rusų nacionalistų organui; bet jei ištiesų tas padaryta, tai iš šitos sutarties galima laukti didžiū pasekmių, nes Turkija, atsiduodama į Austrijos globą, „de facto“ pveda jos globon visas savo provincijas Europoje, ir visai jai atiduoda Sandžaką, Albaniją ir Solonikus. Austrija gal ir nesvajoję tą gauti per Europos valstijų kongresą. Bet Turkija, stengdamosi surasti apgyneją nuo Rusijos, ant visa-ko sutinka.

BALKANŲ PUSSALIS.

(Tąsa.)

Anglija ir-gi stovėjo ant sargybos Turkijos reikalų, ir tas, suprantama, da labiau ap sunkino atlikimą serbų užduoties, nes prisiejo veikti jau ne su kas-kart silpnėjančia Turkija, bet su tarptautine diplomatija. Vienok, pasidėkavojant, kad 1867 m. Austrijos išlaikinė politika pakrypo į patogesnę pusę, Serbijos kuningaiktis Mikolas išgavo atmainymą visų išlaikinių prigulmingumo nuo Turkijos žymių.

Ir kada 1875 m. Bosnijoje ir Hercegonijoje prasidėjo sukilimas prieš turkų valdžią, tai tas sukilimas veikiai sutiko paramą nuo Serbijos.

Abelnai imant, Serbija nepraleido nei vienos progos, kuomet tik ejo klausimas išsiluosavimo ar pagelbėjimo kuriai-nors iš pavergtųjų sloveniškų tautų, ir jeigu tik ne užpakalinė politika Europos viešpatyčių diplomatijos ir ne slaptas ir viešas įsikišimas Austrijos, kuri žiūrėjo į Bosniją ir Hercegoviną, kaip į atramą nuo vokiečių prisilinkimo prie Egejiškų marių, — tai susivienijimas tų dviejų provincijų su Serbiją būtų atsilikisau jau faktū. Kuomet Austrija pamatė, kad su pagalba Rusijos stengiamasi atgaivinti Bulgariją ir tokiu būdu

užkirst Austrijai kelią į Salonikus, tai visi tie planai atgaivinimo papulė Berolino kongrese. Vienok daugiausia nukentėjusia nuo Berolino Traktato išėjo ir vėl Serbija. Austrijai likosi pavelyta okkupacija Bosnijos ir Hercegovinos; Macedonija-gi, pagal traktatą, palikta po prigulmybe Turkijos, ir tokiu būdu Austrija užkirtė Serbijai kelią prie marių, uždarydama ją viduryje Balkanų Pussalio.

Bet Obrenovičių giminė, ypatoje paskutiniųjų Milano ir Aleksandro, pasirodė ant tiek netikusiais valdytojais, kad sukėlė prieš save visą šalį. Jie tēmijo daugiausia tik į savo ypatingą naudą ir delto pradėjo vesti visokias derybas su neapkenčiamia Austrija. Ir viešpatavimas Obrenovičių pasibaigia su nužudymu Aleksandro. Valdžią paima Petras Karagevičius, ir prie jo atsitinka galutinas su Austrija pertraukimas ryšių, kuomet šį 1908 m. paima į savo globą Bosniją ir Hercegoviną.

Paskutinis periodas serbų tautiškos kovos, kuris privedė prie bendros šiandieninės Balkanų karės su Turkija, yra kaip epilogu sloveniškų tautų brudėjimo, kurios jau penkis šimtmečius stengiasi išeiti iš suspaudimo turkų valdžios ir visų Europos apiekinų-diplomatų. Balkanų pussalis atsigrėžė šalin nuo Europos diplomatų, kurie jau beveik čia šimtmetis žada „pagerinimus“ buvusioms Serbijos provincijoms, dabar esančioms po Turkijos valdžią. Serbija pirmutinė pakėlė karės vėliavą, pirmutinė pakėlė balsą susijungt visoms Balkanų viešpatystėms prieš abelna priešą, kuris turi nuo jų visų atkirtes po dalia jų kūno. Ir dabar taip-gi prieš Serbiją stovi didelė istoriška užduotis. Prieš ją atsidengia perspektyva atidengimo kelio prie marių ir paplatinimo savo teritorialinių rubežių, žinoma, ne grobiu svetimų kraštų, bet atsiėmimu buvusių savų provincijų. Ir dabartinis serbų prisidėjimas prie bendros Balkanų karės yra grynai tautiškas, senai rengiamas žingsnis.

Dabar atkreipsime atidą prie žymios Serbijos bendrės Balkanų karėje — Bulgarijos.

Dabartinę savo historiją Bulgarija veda nuo 19 sausio 1878 metų, kuomet San-Stefano sutartis padėjo pradžia jos savistovumo. Iki tam laikui Bulgarija bėgyje penkių šimtmečių gyveno po valdžią Turkijos, kartais nusilenkusia, kartais kilančia, be visados vergė.

Čia aš nepaduosiu skaitlingų bandymų, kuriais bulgarai kėsinosi sulaužyti penkių šimtmečių retėžius turkiškos priespaudos ir išeiti ant laisvo oro ir savistovio politiško gyvenimo. Pažymėsiu tik vieną charakteristišką bruožą: paveikdami turkai kiekvieną sykį brido į tamsų apsilpninantį fatalizmą. Jie taip priprato greit apsidirbti su bulgarais, jog kiekvienas naujas laimėjimas juos užtikrino, kad baimintis nėra ko.

Bet kiekvienas naujas pralaimėjimas netik kad netūmė bulgarų į nusiminimą, bet priešingai, tas juos privertė tvirtai imti viską iš naujo. Išpradžių rinko medžiagą, spēką ir organizavosi.

Poetai, kareiviai, rašytojai ir diplomatai, taip sakant, panosyje kraugeringos, bet aptingusios ir fatališkos Turkijos, rengė naują sukilimą, o turkai ramiai, nejudėdami laukė, užsitikrinę, jog kuomet bus reikalas, jie, kaip ne lyginant katė įsibėgiojusią pelu-

kę, uždusins pakliuvusią Bulgariją.

1877—78 mm. rusų-tarkiška karė padarė galą tiems bulgarų iškilimams, užgniažiamiems per Turkiją. Toji karė privedė prie San-Stefano sutarties 1878 m., o paskiaus ir prie Berolino Kongreso, kuris apšaukė neprigulmingumą Bulgarijos.

Vienok bulgarai neužsiganėdino. Su nepaprastu ištrivėjimu, tvirtumu ir pasiryžimu jie tęsė kovą už praplatinimą savo tautiško programo, privienijo Rumyniją, o dabar ištiesė ginkluotą ranką ir linkui Macedonijos.

San-Stefano sutartis ir Berolino Kongresas atnešė Bulgarijai netik tautišką, bet ir politišką laisvę.

Šalis neturtinga, tamsi, prislėgta penksimtmetine vergove, su mažiausia išdirbyste, aplaiko versta iš francūziško demokratiškiausią konstituciją, kokia tik naudojasi Vakarų Europa, t. y. belgišką.

Nemažai savo laike juoktasi iš bulgarų konstitucijos. Humorištiški lapeliai perstatė Bulgariją nuplyšusiu basoku, kuriam duoda Rusija gražiai nušviestą europišką cilindrį (skrybelę), o jis nežino ką su juo veikti, kur padėt.

Bet kas tie humoristiški lapeliai! Liberališkiausiu Europos organai manė, kad Bulgarija nežinos ką veikti su konstitucija, — ir da demokratiškiausiu. Pirmas kuningaiktis — manė — įsidėję į kišenių. Ir visur buvo kalbama vien-tik apie bulgarų nepribrendimą prie konstitucionalinio gyvenimo.

Bet bulgarai su nepaprastu taktu ir greitumu prisitaikė prie naujitelės konstitucijos ir arti susigyveno su pa.

Tiesą, jau pirmutinis Bulgarijos kuningaiktis Aleksandras Batenberg, užsodintas ant Bulgarijos sosto pagal nurodymą Rusijos valdžios, greit priėjo prie išvedimo, kad konstituciją galima suvynioti ir padėti, kaip nebereikalingą žaislą. Jis tuojaus paleido pirmąjį bulgarų parlamentą už jo liberališkumą. Vienok bulgarai ramiai sau išrinko da didesni skaitlių liberalų.

Kuningaiktis sumanė atsikreipti į „žmones“. Jis paleido ir antrą parlamentą. Buvo surinkta ir sutaisyta Svisčove 1881. Didysis Susirinkimas, kuris nužėmintai išpildė kuningaiktis „valiū“ ir paveliu išdaryti konstitucija, o kol-kas, septynis metus valdyt be jokios konstitucijos.

Bet tamsūs ir „nesubrendę“ Bulgarijos žmonės mokėjo atstovėt savo gražią konstituciją. 1884 m. jau pats kuningaiktis, nebe-matydamas kitos išiegos, užtvirtino konstituciją pirmutiniam jos turinij ir pirmutinėje spēkoje.

Vienok ir užtvirtinimas konstitucija, kurią taip tvirtai gynė Bulgarijos žmonės, netanėšė šaliai vidurinio ramumo.

Rusų ingaliočiai, neužganėdinti politika kuningaiktis Aleksandro rėmėsi tai ant radikalų ir demokratiškosios minios, tai metėsi prie konservatų, tai artinosi prie dvasiškijos. Pats gi kuningaiktis Aleksandras visą laiką svarstėsi tarpe Austrijos ir Rusijos įtekmės. Viskas tas stumdeliojo šalį į visas puses, įnešdamas neužsiganėdinimą. Rusofilų partija surengia sukilimą, tiesiog išveždama kuningaiktį iš Bulgarijos į Austriją ir prisako jam tęn pasilikti (1886 m.).

Bet kuningaiktis Aleksandras suranda sau šalininkus, kurie nuo savęs padaro sukilimą, areštuoja suokalbininku ir atvežta atgal

kuningaiktį Aleksandrą iš Austrijos į Bulgariją, surengdami jam puikiausį priėmimą. Bet Rusija nenori sugrįžimo Aleksandro Batenberg, ir jis galutinai atsiko nuo Bulgarijos sosto.

Reikia surasti naują kuningaiktį. Tas pasirodė netaip lengvū, o kol-kas valdžią paima į savo rankas tris regetai su garsiu Stambuluvi priešakyj.

A. Bernotas.

(Toliau bus.)

KALĖDŲ VAKARAS.

Dienos kūdikystės bružėjimo ir nuvargimo prabėgo. Baimingai laukiančia išgąstinga mokyklos egzaminu diena pasibaigė. Ir gilus-neramus širdies judėjimas, kuris tada buvo pagimdytas, išsėjos. O stengimas ir lenktynės, kuriuodu spaudė mano krūtinę pasiekimui garbės tos dienos, nebuvo tušti ir nenuėmė norą dovanai nuo lauko kompeticijos.

Aš buvau nelinksmas. Nesvietiški jausmai intempti rūpesčio, kurie graužė mane nepaprastame intempime, paskendo nerūpestingoje apatiijoje ir paliko man auką, kankinančią silpnumą. Gerai pamenu tą dieną mūsų metinio šeimynos susirinkimo, kada aš kėliaus sykiu su saule ir žiūrėjau ant pukiros perspektyvos per savo kambario langą, apdengtą gražia balta šarma. Gamta, rodos, kėlėsi kaip apšarmotas pilgrimas vyties tos dienos. Stora migla tiesėsi rytuose pagal klonį, kuris formavo lovą vaizdingai besivinguojančios Trent'ui. Kaimas, kuris davė man lovą ir kambarį, buvo liūdnam matomas anapus jo.

Aš ką-tik galėjau atsižinti tą nekaltą grintelę su jos užpakaliu linkni upės ir rubežiuojančia su daržu, kurioje mano kojos vaikščiojo pirmus žingsnius ant jos šventkelioniškos dykumos. Omenė buvo užimta praecies, valandomis. Akis, kurios juokėsi man inėjus pasaulin jau ant amžių uždarytos. Mintis, kurios stūmė mane progresiviškai, yra vienobalniu garsu mano sentimentaliskų jausmų; ir ilgai-karčiai aš verkiau.

Pamažu ir sunkiai slenka tos dienos valanda. Aš negalėjau valandų skaičiaus susekti, nesa liūdnumas slopino mano dvasią; berods aš ir nuo pat kūdikystės dienų palinkęs jieskoti patamsio ir melancholiškų minčių. Vakarui besiantinant palikau nervingas ir prislėgtas. Vėl įsidėjau kišenėn savo poetus ir toliau jieskojau kitokios tēmos, kuri mane palinksmintų, kuri nuspaustų nuo mano sielos miglas ir išblaškyt sunkias melancholiškas mintis. Be jausmų mano mintis plaukė švelnesne vaga. Zvaigždės viršū manęs buvo tos pačios, kurios skambino vėl tą pačią išganymo giesmę, kuri tada skambėjo po Betlėjaus laukus. Mėnulis, kuris vaikščiojo savo skaistume, buvo tas pats, kada garsino ateinančią pasaulio teisybę. Jie buvo tais, kurie liūdijo laikinąjį atpirkėjo atėjimą; jie nušvietė pūstynes; jie girdėjo vidurnakčio balsus-prašymus, kurie iš tamsybės kapu, apsilieję atnaujintais spinduliais ir nauja gimusia garbe. Valandos ir metai praėjo, kada tas didelis iškilmingas darbas buvo užbaigtas; dar išganymas Izraeliaus nesumažėjo garbėje, ir nesumenkėjo skaistume.

Vakaras gilinosi tamsybėje pirm mano sugrįžimo iš kelionės. Mano širdis pakilo iki augščiausio laipsnio teisingumo ir atjaučiamo

džiaugsmo; ją pripildė sielvartotos dienos. Besimainant kitu taktu atsimušė muzikališkas balsas mano ausyse. Jis atlekė iš kaimyniško kaimelio, kuriame keletas kūdikių giedojo savo paprastą giesmelę atminimui advento mūsų Viešpaties. Žodžius negaliu atsiminti, — muzika melodiška, bet nepaprasta, kvėpavo viltimi ir laime. Jų giesmė numirė palengva vakaro ausyse, ir paskutinioje valandoje pragiedo „Alleluja“!

Aš negalėjau susilaikyti nuo manstymo jos atsimušančiojo balso — „Hossanah! Palaimintas tas, kuris ateina vardan Viešpaties“! — kuris su svo garbinga giesme apvainikuos užbaigimą mūsų skaisčiausiojo krašte taika. — „Palaiminimas, garbė spindulių vainikas ir galybė Jam, kuris sėdi ant augščiausio sosto per amžius!“

KALĖDOS.

Kalėdos, Kalėdos! — tai didžiausia pasaulės šventė. Historija mums pasakoja, kad Kalėdos visuseniausia pasaulio šventė. Jau du tūkstančiai metų prieš Kristų graikai šventino Kalėdas; kaip-tik graikai sustatė kalendorių, tai yra metus padalino į 12 skyrių arba mėnesių, tada ir padarė Kalėdų šventę. Romėnai kiekvieną mėnesio pirmą dieną kiekvieną mėnesio pirmą dieną vadindavo kalende. Nors mūsų gerbjamas historikas Simanas Dankantas savo parašytoje kningoje „Būdas Senovės Lietuvių“ kalba, būk tai žodis „kalėdos“ yra paimtas iš žodžio „kaliti“, bet man rodosi, kad žodis „kalėdos“ yra paimtas iš graikų kalbos, iš žodžio „kalends“, nes graikai seniau Kalėdas šventė po vardu „kalends“.

Kaip parodo abelna historija, kad Kalėdų šventė yra ant atminties pagerbimo pabaigos senų ir pradžios naujų metų. Delto mes lietuviai turime pasitikti Kalėdų šventę su didžia linksmybe, kad pabaigiame vienus metus ir pradėdam naujus; turime rūpintis, kad mūsų reikalai eitų kartu su bėgančiu laiku, turime rūpintis, kad mūsų norai ir darbai stumtų gyvenimo vėžes pirmyn.

Kalėdų šventė reiškia, kaip mokina krikščionių mokslas; Kristaus gimimo dieną. Galime ir Kristų gerbti tą dieną, nes Kristus savo laiku buvo augštos dvasios ir pilnas išminties žmogus, kuris mokino žodžiais — „Mylėk artimą, kaip patį save“. Kokį tik mes mokslą imsimė, vis rasime, kad Kalėdos yra garbinga ir nuo senovės pildoma šventė. Gerbkim Kalėdas kaip kas išmanome, katalikiškai, pirmieviškai, darbininkiškai, — tik žiūrėkime, kad tas gerbimas visad būtų doras ir žmoniškas.

Mikas Stakėnas.

ŽODELIS Į VISUOMENĖ.

Jau ateina pabaiga šių metelių ir artinas naujieji. Prie šių pabaigos dar turime didžiausią šventę — Kalėdas arba šventę Užgimimo Jėzaus Kristaus. Per tą šventę kiekvienas rūpinas apdovanoti savo brolius, seseles, gentis, draugus ir pažįstamus, o labjausiai suka savo galvas vaikina ir merginos neišmanymadi kokią atsakančią dovanėlę suteikti savo mylimajai ar mylimamjam.

Paprasčiausias mūsų paprotis

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

6.

Pastaromis dienomis, spalio mėnesio 7—8 d. išleista viršausiai patvirtinti įstatymai „apie prirėngimą jaunosios kartos prie kareiviavimo“ Rusijoje. Kol kas tasai įsakymas mokyklų dar nepalaidia — jame įsakoma rūpintis jaunųjų kartų prirėngimu prie kareiviavimo už mokyklos sienų.

Tačiau, iš šito sumanymo, galima spėti, netoli moje ateityje išdigs kitas, kurs gyvai palies mūsų kaip žemutines, taip ir vidutines mokyklas.

Įnešamasai militarizmo elementas į mokyklas, kad ir valdiškąsias, kuriose mokinais mūsų jaunuomenė, beabejo, atsilieps ant būsimųjų kartų psichologijos. Pas mus pedagogija iš senai seka vokiečių pedagogijos pėdomis ir viską stengiasi pamėgdžioti, nuolatos tame pasekime atsilikdama 10—20 metų. Kuomet toje pačioje Vokietijoje senai jau veikia pacifistinės pedagogų draugijos, Rusijoje apie jas tik laikraščiuose tesigirsti; o Lietuvoje apie jas, jei bent kas sapnuote tesapnavo.

Tačiau mūsų kultūrinių darbų ir jieskinių priešaušryje reikėtų bent jaunutei lietuvių pedagogijos srovei susipažinti arčiau su tais krypsniais ir rūpesniais, kurie nuolatos kvarsina galvas geresniųjų pasaulio pedagogų. Susipažinti ne tam, kad vien tik žinoti, bet pasirūpinti sulyg išgalių šis bei tas realinio mūsų gyvenimo įvykinti.

Neturime nei vienos padorios nei iš pedagoginio, nei iš aistetenio bei kitų žvilgsnių skaitymo knygės. Mūsų pedagogai-rašytojai turėtų pasirūpinti ateityje pagaminti tokias moksleivijai knygė, iš kurių ji pramoktų žiūrėti kitiškai žmonių būtybėn, kaimyninį prietikin, ne kad kaip dabar visokios „Borodino“ ir tolygus rusų „kariškios“ poezijos perlai mokina.

Tiesa, ir mūsų poetai Vaičiai ir Maironis judino savo veikaluose „kariškuosius“ motyvus, tačiau kaip skirtingai nuo kitų ir ne tokiu aržiu laimėjimo svaiguliui. Jiedu ėjo viduriniu ramiųjų pacifistų keliu, karą kaip apsigynimo priemonę pripažįstančių. Vieną kartą iš Vaičiaio lūpų išsprūdo „krūvinas džiaugsmas“:

Nuo Žalgirio rytinės pusės,
Kur tik akimis vos užmatai,
Kryžikokai guli kaip musės
Ir drasko kūnus jų vilkai.
O Lietuviai linksmai dainuoja,
Jų grobio nei nesukaityt...

Bet įsigilinus į tas aplinkybes, kuriose Žalgirio mūšis atsitiko — Vaičaitis išteisinamas, juo labiau, kad jo karžygio idealu ne plėšikas ar kraujuose maudžsis kareivis, bet tas,

Kurs su ugnia ir su kardu
Prie kraugerių ateis tuoj vartų
Atmonijimo bus žaibu

Ir nuo plėšimo atgrąsis.

Ir šitą ištraukę prasimuša „krūvinasai džiaugsmas“, bet jis turi bent vieną aiškų ir tiesų tikslą: — per atmonijimą ir „plėšikų lizdo išdraskymą“ prie „atgrąsinimo nuo plėšimo ir per tai prie romaus, taikaus vidurinio bei kaimyninio sugyvenimo. (Plačiau apie tai žiūrsk: K. Puida, „Mūsų dainiai“ straipsnyje apie P. Vaičaitį.

Iš šito atžvilgio mūsų raštija negali nusiskusti „krūvinuoju džiaugsmu“, o jei ir yra jo, tai jis nedėvi ano pasidžiaugiančio, pasigiriančio žmogūdybe bei kraujo praliejimo rūbo, pro kurį kyšote kyšo pasismaginimas žmonijos didžiausia nelaimė. Tai-gi, medžiagos skaitymo knygoms iš originalinės mūsų raštijos būtų užtektinai ir ne by kokios, bet taikios, romios, apie žmonijos brolybę bei taikų visų tantų sugyvenimą.

Visi knuopuikiausiai žinome, kad oficialinė, viešpataujanti pedagogika visuose kraštuose stengiasi visomis išgalėmis inkvėpti jaunuomenę pagarbų atsinešimą karan, kaip kaž-kan visiškai skirtingan nuo paprasto užmušimo ar artimųjų kraujo praliejimo. Karas ir viskas su juo sujungta pridengiamą heroizmo aureole, tėvynės meile. Viskas rūpestingai supainiojama ir sumaišoma, visi žvėriškumai atidžiai pridengiami, protas ir širdis sistematiškai nuodijama ir galų-gale gyvenimas įeina naujos jėgos, tėsiančios iš kartos karton tą patį kruviną, žmonijos neapkenčiantį darbą.

Todel reikia parodyti vieną kartą, kad karas ne kas kita, kaip paprasta suma individualinių užmušimų ir kad nieku būdu negali būti dvejosios doros skyrum del karo ir del taikos. Lietuvių jaunimui tas nesukom būtu įdiegti, kadangi, psichologiškai imant, lietuvis drovisi karo ir apskritai militarizmo, kas bene bus vienas svaresniųjų mūsų išėivybės priešasčių. Tos baimės priešasčių, beabejo,

(T. b.)

NAISIŲ KAMPĖLIS.

Už grakščius prajovus žemės,
už pasaulio turtus, grožę
man meilesnis ir brangesnis
vien tiktai Naisių kampelis.

Jame nėra didžiųjų girių,
kurios oštų iš senovės,
nėra ežerų giliųjų
ir šveicarijos kalnynų;

nėra tyrų Ukrainos,
kur daug gėlių siaudžia, žydi, —
yra tiktai senas namas,
kuriame aš gimęs augau;

ir tas namas man puikesnis
už Kveicazemės kalnynus,
plačius tyrus Ukrainos,
Snomių kraštą ežeruotą.

Jis statytas ne iš aukso,
ne iš gintaro Baltmarės,
ne iš deimantų Ceilono, —
bet iš akmenų kietųjų;

ir tų akmenų kietųjų
Lietuvoje daug dar yra:
jų pilnos žalios daubos
ir žmonių laukai usnėti...

Plačios dirvos, žalios pievos
meiliai puošia tą kampelį;
jomis Uosupis kriaušetas
tyliai šiladin srovena.

Ant jo kranto beržynėlis
maudosi saulės spinduliuose,
ošia dainą slėpiningą,
mena žiląją senovę.

Už grakščius prajovus žemės,
už pasaulio turtus, grožę
man meilesnis ir brangesnis
vien tiktai Naisių kampelis...

Keturi keliai duobėti
iš Naisių pasaulin traukia:
jųjų pakraščiuose karklai
ir dagiliai skaudų želia.

Vienas kelias į Meškučius...
Juoju būdamas dar mažas
dažnai bėgdavau kalnelin,
kur pakrypęs kryžius stovi.

Kitas kelias į Pamušį
lygiu lauku tiesiai bėga:
jį lydi dundantieji
tiesūs stiebai telefono;

ir ketvirtas tai į Šiaulius
bėga, raitosi pievomis
ir miškeliiais ir alksnynais,
ir paniūrusiais kirtimais...

Viskas, viskas man čia miela!
Čia sapnai pirmieji gimė,
čia jie supo ir žavėjo
mano širdį ir krūtine.

Zigmas Gaidamavičius.

Sodnan aš einu... Mėnulis blaivus
šypso iš dangiško rūmo;
mirga ir blizga žvaigždutės skaidriai;
žemė pertekus ramumo.

Liepų alėja tamsi ir klaiki;
joje lakštingala gieda...
Aidai malonūs bangomis
širdin man įstambiai rieda.

E, ir seniau, kada skliautus dausų
švietė žvaigždutės auksinės,
girdėjau slaptingas dainas
meilės karštos, begalinės.

Daug valandų inkvėpimo puikaus
jau nuo to laiko prabėgo;
skaisčių svajonių išblėso vaizdai,
kitą ką širdis pamėgo;

bet gi lakštingalos dainų aidai
buria ligšiol man krūtine:
jie jie taip puikūs, širdingi, jauni,
kaip ta šviesa sidabrinė...

Einu alėja... Suolelis. Ant jo,
būdavo vienas sėdėjau
ir, sužavėtas naktužės tylos,
dangun žvaigždėtan žiūrėjau.

Dabar ta vieta niūri ir tuščia;
diligės iš kraštų ją puošia.
Retkarčiais dar kuplios liepos tyliai
„Requiem“ praeičiai ošia.

Grėta iširus supuoklė gailiai
glūdi užmiršta, apleista.
Pažvelgiu jon — ir širdies gėlmėje
darosi įstabu, keista...

Tylu aplinkui. Užmigo garsai
giesmės karštos, iškilniosios.
Žvaigždės danose vilioja mane
kraštan laimužės tyrosios.

Miega liepužės saldžiuoju miegu;
viskas joms puiku ir miela...
Tiktai aš vienas nemiegu nūnai: —
ilgėsiu kupina siela...

Zigmas Gaidamavičius.

KAZYS PUIDA.

LAISVOS MINTIS.

(Kritikos bruožai.)

XX.

S. Paškevičienė. Gintautas, paskutinis krivė.
1413—1444 m. istorijos apysaka. „Vilties“ leidinys N26. Vilnius. M. Kuktos spaustuvė, Totorių g. 20. 1912 m. 125 pusl.

Kokios rūšies bei vertės literatūra pakeitė V. Krevės „Šarūną“, Lastauskienę, Lazdynų Pelėdą, Šeinių, Girą ir kitus — visų-gieriausia bus matyti iš viršminėtosios „istorijos apysakos“.

Kartą pradėję menkėti literatiniai „Vilties“ feļjetonai, jau nebeįstengia pakilti, pasigerinti. Tūlas gal pamanyti, jog išnyko mūsų rašytojai arba nėsą geresniųjų rašinių? — Tam tegaliu patarti pavartoti kitus mūsų laikraščius — ten susitiks su senaisiais ir naujaisiais mūsų rašytojais ir niekur nesuras tokio keistos ultra-patriotinės literatūros, kai viršminėtoji „istorijos apysaka“.

Kodėl ši apysaka užvardinta „Gintautas, paskutinis krivė“ — o ne šimtu kitokių pavadinimų — nieko bendro su apysakos turiniu neturinių — tai bene tik vienos autorės bei „Vilties“ filologų slepinys.

Duoti apysakai pavadinimas — tai vienu vykusiu žodžiu, vienu sumaningu pasakymu apibūdinti jos turinys, jos vidurinę idėją.

Paprastai mūsų rašytojai labai mažą tekreipją domos savo tvarinių užvardijiman. Kartais užvardijimas sau — o visas rašinio turinys sau; kartais, jei užvardijimas kiek ir harmonizuoja su rašinio turiniu, tai jis jo vis-gi pilnai neišteisina. Paimkime kad ir Žemaitės „paveikslus“ — susideda jie iš trijų dalių ir visoms joms vienas ir tas pats pavadinimas. Tokio tipo, kai Jonas Vingis, tyrai klesiško tipo kito mėg neturime, bet drauge su tuo neturime tam typui ne tik tinkamo, bet stačiai jokio pavadinimo. O tai liudija apie mūsų tūlą bėdinumą, apie mūsų apsilėidimą...

Rašinio, kiekvieno tvarinio pavadinimas turėtų būtinai ir pilnai harmonizuoti su visu rašinio turiniu; jis turėtų, taip sakant, gimti iš rašinio turinio, iš jo idėjos, iš jo minties, iš jo stiliaus, iš jo viso kūno bei sielos ir savo pritaikomybe vyriausiąją rašinio mintį-idėją, visą tvarinį ant kiekvieno žingsnio pateisinti ir tvirtinti, kelti aikštėn ir juo byloti, o ne viską savo nevykimu griauti.

Su „Gintautu“ iš šio atžvilgio visai netikusiai išėjo: — apie Gintautą kalbama pradžioje (16—19), ir pačiame gale apysakos sužinome (122—123) iš svetimų lūpų, jog jis miręs ir kaip miręs. Tuodu mažaverėiu visam rašiniui faktui, kuriuodu visai lengvai galima iš apysakos išmesti jos struktūros bei turinio nepaliečiant, — tuodu faktui joku būdu ne duoda teisės autorei apysakos „Gintautu“ pavadinėti. — Turime apysaką, kuriose veikiamasai asmuo retai beapsireiškia ir vis-gi jo vardu užvardintas rašinys, bet tas daroma tiktai, kuomet visa apysaka yra vyriausiojo asmens dvasia bei jo vardu persisunkusi, kuomet viskas, lyg burtininko įsakymu, vyriausiojo asmens neriagiama intekme veikiama. O apie „Gintautą“ to visiškai pasakyti negalima. „Gintautas“ — tai tik firma, tik iškaba mingštaširdžiams patriotams suviloti.

„Gintautas“ — kaip literatinis tvarinys, kurin taikinami reikalavimai būtinai dailiajai raštijai, — yra šlamštas.

Ši apysaka neturi jokios menkiausios idėjos, jokios ištiesos minties, kuri raudona gija tęstus per visą veikalą ir jam kokią gyvybę suteiktų. Yra čia

tiktai įvairiausių „istorinių“ faktų rinkinys, nieko bendro vienas su antru neturinių; nė vienas iš kito gema nė jin limpą — ot, surinkta, sukrapštyta, nežmonišku nerangumu paskui viskas surašyta — ir tiek.

Veikiantieji asmens — manekėnai; be individualio veido, be aiškių bent kokių būdo bruožų. Iš gana didoko apysakos personažo šiek-tiek išsiskiria vienui-vienas Motiejus ir tai jei bent tuo, kad nieko neveikia, o daug plepa.

Pradėti Vytauto bei Jogailos kelione į Žemaičius krikšto tikslai, pakeliui paminėti Gintautą, pripiepti visokių nesąmonių ir užraukti Konstancijos susirinkimu bei lietuvių jame dalyvavimu ir galutinai svetimomis lūpomis papasakoti Gintauto mirtį — tai vadinasi pagaminti istorijos apysaką!

SZIDLAVAS.

Be to reikėtų paminėti dar „kumpanijas“, kurių buvo keletas atėjusių, kaip štai iš Nemakščių, Rešenių, Titavėnų ir kit. Ant galo lieka visokie „grajokai“, „ubagai“, „lozorai“ su rododomis baisybėmis-žaidomis, su kuriais senai rodos laikas būtų kokią-nors tvarką daryti. Tai maždaug ir viskas.

IV.

Inkryėjus tam su dievmeldyste besimašančiam „pelnymo-apgavimo“ užėsiui, sekmadienį po pamokslų leidaisi namo. Greičiau iš tų dulkų, riksmo, norėjau pasislėpti pušyne ten atsigavus keliauti ramiai namo; bet kur tau... tas užėsis, elgėtu rodomos baisyos purvinos-pūluotos žaidos, tie suvargę psichiškai sukankinti keliais einančių, nusilpusių-nuspaustų maldininkų paveikslai, kuningų pamokslai, harmonikos, giesmės — viskas maišėsi prieš akis, galva ūžė...

Nebegirdėjau dabar ramiojo pušelių gausmo, nei paslaptinių jų balsų... Stengiausi greičiau apsvartstyti, išrišti tuos sunkiausias išpūdžius — pasiluosuoti nuo jų...

Pirmausiai mano vaidentuvėje stovėjo milžiniškoji tūkstantinė minia, klausanti pamokslų... kuningas sako pamokslą, šaukia, sklaidosi rankom... o minia, jei nesispaudžia, nesistumdo, tai klauso; rodo daugiau akim ir burna negu ausim ar protu... Ir kaipgi, — jie žiūri daugiau į kuningo judėjimą, jo supykimą ir balso toną. Tegul tik kuningas supykęs sušunka, subeldžia, tai ir minia sudejus, praverks, puls ant kelių, nors ištikrųjų ir nieko ten tokio graudaus nėra; tuotarpu, kada kuningas ramiai, ištikro vertus atidžios dalykus aiškina — jie žiovuja ir snaudžia... Užtai ir atmena jie ne pamokslų turinį, ne iš jo išvedimus, tik atskirus sušuktus-subelstus žodžius, ar išsitarimus... Bet ir pamokslai todėl susidaro daugiausiai iš vienu tų sušukimų, sutrenkimų, be sąryšio tarpu savęs, be minties, be išvedimų... Vien nudėvėti, be gyvybės, užšalę, kietai žodžiai-ledai, kuriais vien taikoma užgauti suškaudinti jausmas, užuot gaivinti sužadinti mintį-protą — jį apkalti, pavergti, užšaldyti.

Ir paveikslas todėl tokio mokymo toks pat negyvas, šaltas... Nuvargęs, suerzintas, prakaitą braukdamas, lipo iš sakyklos kuningas, „atlikęs savo pareigą“; taip-pat inbauginti, suerzinti, nusiminę žmonės bėga šalin nuo sakyklos „atlikę savo pareigas“; ir vienas ir kiti toliau, nuo žodžių — skelbtųjų gyvenimo taisyklių; darbai su gyvenimu eina savo keliu, taisyklės — savo... ir išėina iš viso to mokslo-darbo ne geryn ėjimas, ne sutarimas, bet kaž-koks ant vietos lampymasi, ristinės...

Man rodos, kitaip reikėtų tą bėmintę, užšaldytąją minią mokyti, „į dangų vesti“... — pirmiausiai reikėtų sužadinti, atgaivinti jos mintį-protą... nekaustyti ją, nevaržyti, tiktai aiškinti, išrodyti savo mokslo taisykles — tegul pati „dūšia“ liuosai sprendžia apie jų vertę ir savo laimę... kamgi ją varžyti, yt avj parduoti vežant? juk ji nuo Dievo nepabėgs — duokit jai laisvę!

Kadangi žmonės daugiau akimi ir jausmu, negu protu, galvoja, tai reikia juos mokyti gyvais pavyzdžiais. Tam užtaisykit jiems teatrą — pamokinančius vaidinimus! Tegul jie aiškiai pamato ir išgirsta: kas blogo kas gero — tegul patįs supranta, apgalvoja nevien akiai tiki...

Štai kaip aš rėšau tuos sunkiuosius šidlavo išpūdžius, grįždamas namo.

Šidlavas stebūklinga vieta; rasi padarys naują stebūklą — pasinaudos iš jo.

V-kis.

17—IX—1912 m.

Viskas gyvas bijosi kankinimo, viskas gyvas bijosi mirties; pažink patsai save kiekvienoje gyvenimo esybėje, ir neužušinėk jos nei priversk kentėti. Viskas gyvas nori to paties ko ir tu nori; su-praskie gi pats save žėdname gyvame sutvėrime.

yra pirkti tai laikrodėlius žiedus, apilkas ir visokius kitus blizgalus, katrie mažą, teatneša del mūsų vertę ir užtat veikia lieka užmirštais.

Bet paklauskite, viengėniai, mano žemų žodėlių, ką aš jums patarčiau pirkti ant tos ateinančios didžios šventės, su kuom jūs didžiausiai galite apdovanoti savo mylimąją ar mylimuosius, draugus ir pažįstamus.

Štai ar nebūtų mums naudingiau, kad mes, norėdami suteikti kam geriausią dovaną išpirktume arba užrašytume kokį gerą laikraštį ar kokią naudingą knygą, katruos skaitydami kiekvienas visados atmintų apie savą iš tikros širdies mylinčią ypata. Negana to, kad jis ar ji atmys apie savo mylimą draugą ar draugę, bet jei mes užrašysime gerą laikraštį savo mylimai ypatai, tai ji aplankys kas savaitę tas daugžinias svečias ir papasakos apie visą pasaulį — kas kame atsitiko gero ir kas blogo. Jis ar ji kalbės su visa pasaule, mūsų broliais seserimis, ir pasidalyt savo mintimis su didžiausiais moksliniais.

Geras laikraštis sulaukys kiekvieną nuo bereikalingų išeių ir bereikalingo praleidimo laiko, o kartu links suėdyti centai, kurie kiekvienam yra sunkiai uždirbami. Laikraštis nuramins nuliūdusius, sutrumpins nuobodumą ir suteiks daug patyrimų. Tas toliaus svečias pripratins jus prie doros ir gražaus apsiėjimo vienas su kitu, jis papasakos, kaip yra baisus tas mūsų tamsumas, o ypatingai tas rudis, kuris labai yra išsiplatinęs tarp mūsų brolių-lietuvių ir gimdo tarpe mūsų visas baisenybes ir skurdą.

Tai, gerbjamieji tautiečiai, aš labai geidžiu ir nuo širdies patariu apdovanoti vienas kitą brangiausia dovana, iš kurios turėsite didžiausią naudą. Ar negražiau bus jums, jėgu, parėję iš darbo ir turėdami valandėlę laiko, paimsite į rankas laikraštį ir jame rasite viską, kas jums reikalinga. Su tokia dovana mes gražiausiai papuošime savo mylimąsias ar mylimuosius ir širdyse bus dorybės spinduliai, švies visose jų darbuose ir apsiėjimuose. Kiekvienas iš to turės didžią naudą ir malonumą. Neapsakomai yra malonu sėdėti tokius žmones, katrie dar užlaiko doros taisykles savo širdyse. Rašydami dovanų laikraštį, visados paminėkite redaktorius, kad tai Kalėdų ar Naujų Metų dovana, o redakcija, aš tikiuosi, nepasigails patalpinti keletą eilučių savo laikraštyje, nurodant, kas kam išpirko tokias dovanas; būt labai gražu ir malonu matyti, kad lietuviai noriai žengia prie mokslo šviesos ir tobulėsimo gyvenimo. **J. K. Mikas.**

SEKTINIS PAVYZDIS.

Nuo tulo laiko, nestengsiuos išparodyti nuo kurio tai laiko, lietuvių viešasis gyvenimas čia Amerikoje, gal ir Lietuvoje ir visur kitur, buvo it apmiręs. Tai tėmytina ne tik T. M. D.-joj, bet ir kitose didesniose ar mažesniose draugijose ir organizacijose.

Tik šit dabartiniame laike vienas kitas pabunda ir pradeda raginti kitus prie darbo, prie meilės, prie švietimosi, abelnai prie žengimo pirmyn.

Gal prabudimui mūsų sielos esė priežastis karo ant Balkano pussalio, kame mažutes tautelės, užlaikydamos vienybę tarpe savęs, išpliekė kailį savo amžinam ir nuožmiam tyronui — Turkiui,

kurs per kelis šimtmečius žiauriausiu būdu kankino jas, stabdydamas jų kultūrišką pakilimą.

O gal ir dar vienas dalykėlis pajudino mūsų sielą, kad pažvelgėm į save, ir pamatėme, jog tebesame silpnučiai; mūsų didžiosios organizacijos, kurios turėtų būti mūsų kelrodžių viešame tautiniame gyvenime, vos gyvoja, nevaliodamas apsiginti nuo savųjų brolių-priešų, kurių šventata pareiga visomis savo jėgomis palaikyti savas tautinias organizacijas, padėti joms susitvarkyti taip, kad jose rastųsi visa mūsų tauta suorganizuota, prie ko siekia visos kitos tautos. Užnot tai daryti, jų kenkiama; pasekmės to — mums šiandien gerai atjaučiama — vietą meilės, vienybės ir ramaus kultūrinio darbo užėmė neapsakoma neapykanta vienas kito ir asmeninis bei partivinis fanatizmas išaugo iki augščiausiam laipsniui; delei nepatinkamų asmenų arba nepatinkamo vardo griaunama savos tautos kultūriškiausios draugijos, organizacijos.

Bet štai tokioi valandoj, kada mes tarpe savęs riejamės, ardome mūsų pirmtakūnų pradėtą darbą, vienas kitą niekindami, o nebūdami nei truputį vienas kito gudresnis arba doresnis, pamatome, jog mūsų kaimynai-lenkai, prieš kuriuos labai mylime pasigyrti savo išminčiais, rimtumu drąsa, prakilnumu, geresniomis organizacijomis ir tt. tai-gi nesumanų kaimynai sujudo, sukruo, kad pasinaudojus iš galimo kilti karo tarp Rusijos ir Austrijos, iškovoti sau politiška neprigulmybę.

Todėl ir sakau, jog gal ir šitas, iš pažiūros menkas dalykėlis, pajudino mūsų sielą, įžeidė mūsų saumylybę, sulgyinus save su tais lenkeliais, nenoromis gal ne vienam kįlo klausimas: o mes lietuviai, jeigu Rusas susikibtų su Vokiečiu ir Austrijoku ar galėtume pašiausti šerį išgavimui šiekios-tokios politiškos laisvės? — Dar ne! — atsakytų mūsų pačių šmėkla, kilančioji iš pašvinkusio mūsų vidujinio gyvenimo, pilno neapykantos, niekšybės bei nedorybės.

Kame jų tautos fondas? kame jų prakilusis jaunimas, išlavinti kareiviai, pasirengę kas valandą stoti į kovą už savo tautos ir visos žmonijos idealus? — Tai visa nors nepilnoj tubulybėj, bet turi lenkai ir kitos tautos, kurios yra netekusios politiškos laisvės!

Ir štai, lyg augščiausiai išreikštomis mintimis, pabudintas gerb. P. Petrėnas savo straipsnyje „Ar visi žinome, kas yra T. M. D?“ žiur. „Kataliką“ N 49, išdėstęs, kas tai yra T. M. D., parodęs, jog jon gali ineiti kiekvienas, kokiu pažiūrų nebūtų ir kad mokeskis yra labai mažas, tik 60 c. į metus, o už tai teikiama nariams net kelių dolerių vertės kningos, kaip va šiemet, — ragina visus kuoskaitlingiausius rašyties prie T. M. D., idant joje būdami patį šviestumemis ir kitus savo brolius tautiečius šviestume.

Gerb. Petrėnas, matomai, gerai supranta, kas yra pirmiausia reikalinga mūsų tautai — tai mokslas, šviesa. Būkime tik apsišvietę, o išnyks iš mūsų tarpo nekentimas vienas kito, įvyks bendras maloniai ramus pagyvenimas ir kuopsime nesustodami ranka į ranką prie mūsų idealų.

Sektinas p. Petrėno pavyzdys. Jeigu daugiau atsirastų tokių Petrėnų, tai nė nepasijustumė, kaip mūsų Draugija išaugtų į milžinišką organizaciją su keliolika tūkstančių narių. Tada ne vieną kningelę, bet keliolika kni-

ngų galėtume išleisti į vienus metus. Tada ir mūsų literatai, tie tautos žibintuvai, nemirtų badu, o jų prakilnos mintis nežūtų nekūnytos. T. M. D. išleistų jų veikalus ir pigiais leidiniais apžertų visą tautą. Žmonės skaitytų jų veikalus, šviestųsi, plėstų savo pažvalgą, suprastų kas esa, kuom privalo būti ir pažintų žmonijos idealus, o pažinę tai nebeišdrįstų vienas kito nekęsti, skriausti...

Tai tokią naudą neša šviesa, tai tokią naudą teikia T. M. D. savo nariams ir visai savo tautai!

Pranas Butkus.

Is Amerikos.

W. Wilson'as pavojuje. Dover, N. J. Nariai bausos „Juodoji ranka“ pasiuntė būsiančiam prezidentui W. Wilson'ui keletą laiškų reikalaujanti nuo jo \$5,000, jei jis nor apsergėti savo gynyvą; adresą prisiuntimui pinigų jie padavė šioki: P. J. Shadnuk, R. F. D. N2, Box 43, Wharton, N. J. Paskutinį jų laišką Wilson'as gavo būdamas Bermudoje. Detektivai suareštavo tris „šuo-drankius“ — Jacob Dunn, Peter Dunn ir Seely Davenport kalnuose arti kasyklos Ford.

Gubernatorių konferencijoje. Richmond, Va. Sveikindamas susirinkusius ant konferencijos gubernatorių, meras štai kaip į juos prakalbėjo: „Nėra Suv. Am. Valstijoje gubernatorių, ant kurio nebūtų „bosu“ ir kurs būtų tikru gubernatoriumi savo valstijoje. Paprastai juos „komanduoja“ jų pačios. Šiuomi meldžiu laimūžį, valdantį savistoviai valstija, atsistoti, kad visi galėtume jį pamatyti.“ Tada atsistoję Floridos gubernatorių ir garsiai pasakė: „Aš neturiu pačios, kuri būtų „bosu“ ant manes ir užtat aš vienintėlis neprigulmingas gubernatorių“. Pasigirdo juokas ir triukšmingi aplodismentai.

Pragyvena už 85c. į savaitę. Sthaca, N. Y. Studentas Karnelio universitatas P. Sanford gali pragyventi savaitę už 85c., ir save jaučia pilnai sveiku ir energišku. Jo maistas susideda iš pieno, sviesto, duonos, kopūstų, eibulių, pipirų, avižienos ir obuolių. Vietiniai profesoriai pripažino, kad jo valgis yra visai pakaktinas del atsakančio užlaikymo organizmo. Sanford sumanė prisilaikyti šitos dietos iki pabaigimo mokyklos.

Marshal'o nuomonė apie gubernatorių. Indianapolis, Ind. Naujai išrinktas vice-prezidentas gubernatorių Marshal pasakė, kad gera tarnaitė daug naudingesnė už kiekvieną valstijos gubernatorių. „Aš nemanau, kad ant žemės, apart mano pačios, būtų kas daugiau kompetentiškas, negu mano tarnaitė — pasakė Marshal savo kalboje ant vietinių moterių tarybos; — aš nemanau, kad ji liktų atsakančiai pagerbta viešose vietose, bet ji labai sąžiningai išpildo visad savo darbą. Nėra darbininkės, kuri neišpildytų juoda darbą, daug neudingesnį, negu darbas Indianos gubernatorių. Visas mano darbas užsivertia tame, kad užimti vietą, gauti algą ir pykti ant tų, kurie man nepatinka“.

Patiko muzika. Viena milijonieriaus pati pasisamdė pianistą, L. Svabą, smuikininką Kubeliko akompaniatorių, kad jis jai kasdien skambintų po 2 val.; algos duoda \$8000 į metus.

Kalėdų pašalpa. Chicago, Ill. Bankų, didžiųjų krautuvų ir fabričių savininkai nutarė duoti sa-

vo darbininkams, kaip Kalėdų pašalpa \$3,000,000; kiekvienas gaus nuo 5 iki 20 dol.

Progresistų partijos konferencija. Chicago, Ill. Neseniai čia atsibuvo La Salle hotelyje progresistų (Bull-Moose) partijos konferencija, kur buvo kalbama apie tolimesnį partijos veikimą ir atsineimą prie republikonų partijos. Rooseveltas išreiškė nuomonę, kad jokiū būdu negali progresistai eit su republikonais ir jis visai netiki, kad republikonų partija vėl atgimtų.

Užpolimas ant trūkio. Bakersfield, Cal. Ant ekspresinio trūkio Santa Fe linijos, kur buvo vežama vieno banko \$20,000, užpuolė plėšikų gauja; primušę pinigų vežiką, jie pasigriebė du maišius, kuriuose buvo tie pinigai, ir be jokio iš šalies trukdymo pabėgo.

Kiek išleista rinkimams. Washington, D. C. Išsiaiškino, kad rinkimams republikonų partija išaikojo \$329,000, demokratų — \$1,159,445, o nauji — Roosevelto partija arti milijono. Iš pavienių žmonių daugiausiai tam dalykui progresistų partijai aukavo Perkinsas — net \$140,000 ir Monsejus tai pačiai partijai — virš \$111,000.

Geriau kalėjime, negu su moterimis. Vienas italijonas, nuėstas kalėjimam už užmušimą ant viso amžiaus, buvo ištrūkęs ant laisvės ir pastojęs pas barzdaskutį. Greit tarp jauno bazdaskučio ir šeimininko pačios apsiereikė meilės ryšiai, o po kiek laiko anodu išbėgo, bet senis bazdaskutis su policijos pagalba greit juodu surado; tada jo pati, persiprašydama vyrą, sugrįžo pas jį, o suerzintas jos dvilinkavimu italijonas, prisipažindamas, kas jis per vienas ir pridūrė: „Norai grįšiu savo kalėjimam, nes tēnai nematysiu moterų“.

Rusų artistė Amerikoje ponia Nazimov ištekejo už artisto-amerikono Kar. Bryanto.

Rusiškai-lenkiška unija muzikališkų įrankių darbininkų priekaito apie 100 narių; dangelis darbininkų svyruoja — ar stoti į uniją, ar eiti kartu su „bosais“.

Angliakasyklos — valstijos nuosavybė. Washingtono Bostono miesto meras, kalbėdamas Tautiškame Kongrese, kur buvo svarstoma apie upes ir prielaukas, prirodinėjo, kad visos Suv. Valst. angliakasyklos tur likti valstijos nuosavybe. Paveikslan, Bostonas už anglis, kainuojančias \$30,000,000 moka \$70,000,000; pervežimo ir užlaikymo išlaidos skaitosis atskirai. Federališka valdžia laike kelių metų gal išpirkti iš privatistikų rankų visas tas kasyklas, o tada bus galima žymiai papiginti anglis.

Bekalbėdamas mirė. Springfield, Mo. Valdžiškas atstovas, kalbėdamas prieš didžią klausytojų minią, staigu pertraukė kalbą, krito ant grindų ir tuoj numirė nuo širdies trūkimo; jis turėjo 55 m. amžiaus.

Konferencijos gelžkelių kompanijų atstovų. Atstovai nuo 51 gelžkelių kompanijos rytinėse valstijose ir komitetas brolijos mašinistų ir kočegarų stengėsi susitarti kas link ateities. Darbininkai pareikalavo padidinti jų algą ant \$20,000,000. Tą išgirdę kompanijų atstovai nebežinojo ką ant to atsakyti ir vietoj ginčų, nuėjo ant pietų į Metropolitan klubą. Jei kompanijos neišpildys reikalavimą, darbininkai nutarė vasario 15. Chicagoj susaukti visuotiną konferenciją del apsvartymo klausimo apie streiką.

Tardymas darbininkų vadų. Indianapolis, Ind. Teismo tardymas

apkaltintųjų 41 darbininkų vadovo smarkiai eina pirmyn; kasdien klausinėjami liūdytojai iš abiejų pusių.

Dang sniego. Colorado ir Wyoming valstijose buvo iškilusi tikra sniego audra, kuri privertė apie tris pėdas gilumo sniego. Nekurios gelžkelių linijos turėjo sustoti; prasidėjo šalčiai.

Apsauga nuo išsiliejimo Mississippi. Prezidentas Taftas pranešė kongresui, kad jis užtvirtino valdžia paskirtus pinigus \$50,000,000 sudrutinimui naujomis dambomis (šūnėmis) Mississippi upės klonį; prie to verčia nesenai ištikę pragaištingi upės išsiliejimai.

Gubernatorius pritaria linčavimui. So. Carolina'os gubernatorių laike gubernatorių susivažiavimo Richmond, Va. praneša, kad jis pritaria linčavimui, jei tik tampa nužudomas tikrasai kaltininkas.

Tev. Myl. Dr-tes reikauose.

Pirmininkas: Pranas Butkus, 3227 Emerald ave., Chicago, Ill.
Raštininkas: J. Žemantauskas, 989 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank str., Waterbury, Conn.
Kningius: V. Mišeika, 3149 So. Halsted str., Chicago, Ill.
Lit. Komitetas: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.
V. S. Jokubynas, 309 Knowlton str., Rockford, Ill.
J. Gabrys, 41 Bd. Betignolles, Paris, France.
Pasarga: Kuopos ir pavieni nariai siųskite raštus TMD. reikalnose šiuo antraštu:

Pranas Butkus, 3227 Emerald ave., Chicago, Ill.

Ką veikia TMD. kuopos

Kenosha, Wis. Šį rudenį turėjau progą aplankyti keletą lietuvių apgyventų mistelių. Visur, kame buvau, stengians patirti apie T. M. D. kuopų veikimą. Ir taip kenosha'oj, Wis. susipažinau su T. M. D. 119 kuopos raštininku, p. K. Brazevičiu. Iš jo patyrimų, jog kuopoj narių esą 28 asmenis, o pinigų kuopa turinti į \$30.00.

Iš šito atžvilgio rodos kuopa gyvuotų neblogiausiai. Bet arčiau ištyręs aplinkybes, turiu su pasigalėjimu pasakyti, jog minėtoji kuopa gyvuoja nekaip.

Kenosha'oj, Wis. lietuvių yra apie 5 tūkst., o prie TMD. priklausos vos tik 28 asmenis!

Sulyginimas šitų skaitlinių, jau pats per save sako, jog čia yra kas nors negero. Mano supratimu, gal būti čia tik dvi priežastis, kuri sulauko lietuvių nuo įstoimo TMD.-jon.

Viena — minėtoji kuopoj gal esti toki žmonės, delei kurių pažvalgų kiti nenori su jais susitarti. Antra — tai svarbiausia, didelis apsilėidimas pačių kuopos narių. Matoma nieko neveikia, nieko nedar, kad daugiau narių kuopon patraukus. Šitą patvirtina ir tai, jog kenošiečiai drovėjasi nešioti TMD. ženklelius. Vėliau patyriau, jog kuopa neturinti nei pirmininko. Mat, jų pirmininkas išvažiavęs Valparaisan, Ind. mokyti. Tas tai ir parodo visišką aptinginimą ir apsilėidimą 119 kuopos narių. Del šito daleidžiu, jog ne turi nei konstitucijos kningelių; jeigu nariai turėtų konstitucijas, tai žinotų, tur būti, jog, neturėdami kuopoj pirmininko, elgiasi netiesotai sulig TMD. konstitucijos.

Dar minėtoji kuopa turi išde \$30.00, tačiau neužlaiko draugijos organo.

Tas visas liūdi, jog kenošiečiams mažai apeina švietimo dalykai ir mažai tesirūpina TMD. reikalais. **P. P. Petrėnas.**

Waukegan, Ill. Pažvenlgęs į Centro Raštininko atskaitą, pamatysį, jog čia 1910 metais buvo TMD. 77 kuopa, susidedanti iš 14 narių, o 1911 m. ta kuopa nei cento nebeįmokėjo į draugijos išdą.

Atvykus šitan miestelin, man labiausia rūpėjo minėtos kuopos stovis, nes gerai žinojau, kad čia gyvena p. Pr. Butkus, TMD. pirmininko pagalbininkas. Bet kaip tyčia niekas apie jį nieko negalėjo man pasakyti. Pagaliau užėjau vieną tautietį, kurs paaiškino man, būk p. B. tik vasaros metu gyvenęs čia, o dabar gyvenęs Chicago'j, I. Pagaliau iš to paties vyro patyriau, jog jis pats net buvęs raštininku 77 kuopos, bet, nariai gavę Dr. V. Kudirkos kningas, daugiau nebesilankę į kuopos susirinkimus; tokiū būdu kuopa turėjusi pakrikti. Išgirdęs tokį kuopos viršininko pasiteisinimą, nežinojau nei ką besakyti. — Kad del kuopos narių nesilankymo susirinkimam turėtų pagriūti kuopa, tai negirdėtas daiktas.

Pažįstu keletą svetimtautiškų draugijų. Svetimtaučiai nežino tokių atsitikimų, kad delei narių nesilankymo susirinkimam pagriūtų kuopa arba draugija. Pas juos daroma susirinkimai, kad ir mažaisiais narių ateitų susirinkimam. Iš kolektavimui pinigų iš narių jie turi savo draugijose tokį tikrą kolektorių, kurs nueina pas kiekvieną narį ir iškolektuoja iš jo priklausančius mokesčius.

Jeigu ir mes imtume pavyzdžius iš svetimtaučių ir stengtumės pažinti jų draugijas ir organizacijas, tai gal ir pas mus nebūtų tokių priežasčių, kad del nesilankymo narių turi pairti kuopos ar draugijos.

Gal Waukegan'e buvo ir kitos priežastis, tik bereikalo kuopos viršininkų verčiama kaltis ant nesilankymo narių susirinkimuosna.

Ar šiaip ar taip tēn buvo, tačiau mane stebina, kad mūsų gerb. vientautis Pr. Butkus, tēnai gyvendamas, ne tik nedidino 77 kuopos, bet davė jai visiškai pairti. Išrodo nei šis nei tas.

P. P. Petrėnas.

Nuo Red. Kada p. Pr. Butkus buvo Waukegane, jau 77 kuopa buvo pairusi ir gyduolių tam nebesurado, nes pats buvo priverstas gydyties.

PROGA MOKYTIS.

Mažai šiandieną berasime jaunikaicių, kurie sakyti, jog nereikia mokyties. Mažai berasime tarpe jaunimo tokių, kurie nesigriebtų už mokslo vienu ar kitu būdu. Patyrimai parodo mums, jog mūsų jaunomenė juo toliau, juo aiškiau mato, jog be rašto, be kningų yra sunku gyventi.

Kasdieną eina klausimas, kaip padaryti prieinamesnį mokinimąsi. Delei to mūsų apšviestūnija daug pasidarbavo pagamindama nemažai visokių rankvedžių ir kalbamokslų, kas daug prisidėjo prie palengvinimo mokinimosi. Negana to, beveik visuose didesniuose miestuose, kur daugiau lietuvių randasi, išreikalavo lietuviams mokytojus prie vakarinių mokyklų, kad lankantieji galėtų daugiau pasinaudoti girdėdami aiškinimus prigimtoje kalboje. Tas daug-daug palengvino mūsų jaunomenei susipažinti su angliška kalba ir mokinimuisi.

Dabar-gi Waterbury, Conn. yra uždėta taip vadinama „korespondencijinė mokykla“ (mokykla per laiškus), su kurios pagalba galima mokyties per laiškus. Čia

per laiškus išaiškinama taip su-
prantamai, kad galima mokyti
taip gerai, kaip ir mokykloje. Ta
mokykla rūpinasi supažindinti
noringus mokyti su lietuviška
gramatika, angliška kalba, arit-
metika ir kitais mokslo dalykai.
Ši mokykla uždėta su tikslu, kad
pagelbėti mūsų jaunuomenei mo-
kytis namie, nes dauguma nori
mokyti, bet neišgali lankyti net
vakarinių mokyklų, kadangi yra
priversti dirbti naktimis. Tokiu
būdu tokie galės naudotis ta mo-
kykla, nes per laiškus mokinan-
tis gali by-kada, kada tik turi
laisvo laiko. Šioje „koresponden-
cinėje mokykloje“ galima mo-
kytis visada — žiemą ir vasarą.

Dvidešimt metų atgal būtų
juokiasi iš tokių mokyklų, vienok
dabar, kaip praktika parodo, to-
kios mokyklos neša daug apšvieti-
mo kitų tautų visuomenei; ir
šiandieną rasime tokias mokyklas
prie garsių universitetų mokslo
šakos, kas pasirodė labai naudin-
gu.

Beabejonės, reikia suprasti,
jog Waterburio „Koresponden-
cinė mokykla“ neišguldė profesio-
nalinės mokslo šakos. Ši moky-
kla mokina pradinis mokslo daly-
kus.

Tai-gi trokštantieji mokyti tu-
ri progą, gali lavintis namie, ne-
apleisdami savo darbo ir joki kliū-
tis negali kenkti, jei tik yra norai.

Atsišaukiant kreipkitės į dėda-
mi krasos ženklelį (stampą) už
2c. šiuomi antrašau:

C. M. Lukošius.

Korespond. Mokykla, Rm. 313
Lilley Bldg., Waterbury, Conn.

Laiškai i Redakciją

Maspeth, N. Y.
Grudžio 3, 1912.

Gerbjamoji „Vienybės Lietuv-
ninkų Redyste!

N48 „Vien. Liet.“ koresponden-
tas iš Brooklyn, N. Y. per prakal-
bas ant susirinkimo H. McCaddin
Memorial salėje ant Berry str.
ne taip rašo, kaip buvo sakyta;
delto skaitau sau už priedermę
paaiškinti. Korespondentas, J. G.
rašo, būk aš taip pasakęs: „Jei
būt pirmiau atsiradus liusybe
Lietuvoje, tai lietuviai būtų vir-
te ar bedieviai ar pravoslavai“.
Štebėtinis korespondento ausis,
kurios išgirdo tą, ko per visą ma-
no gyvenimą dar nemaniau...
Taip rašydamas korespondentas
duoda paliūdimą, kad aš esu ar-
ba beprotis, arba didis tamsū-
nas. Jeigu korespondentas skaito
save mokslo vyru, tai žingeidu
būtų žinoti tą mokslainę, kuri
duoda tokį mokslą, kad vardan-
tiesos kitus šmeižti, kitų nuomo-
nes iškreipti ir savotiškai supras-
ti. Aš pasakiau šitaip — jog Rus-
sijos valdžia, matydama kaip ne-
kurie lietuviai suteikta 1905 me-
tais liusybe pasinaudojo ant iš-
tvirkimo, gailisi, kad lietuviams
seniaus jos nesuteikė. Tautiška
kova, piktinanti straipsniai ardo
meilę ir vienybę, o padeda prie-
šams pasinaudoti. Delto ne aš
apgailėstauju senuosius laikus
suvaržymo, bet tiktai reiškiau nu-
monę priešų apie būdą tautiško
darbavimosi. Aš atidaviau garbę
lietuvių visuomenei, kad tarp ne-
malonių aplinkybių ir kliūčių
užsilaiko katalikiškai ir tautiš-
kai, atskyrus mažąją dalį išgamų.

Nėra protingos kalbos, kad Lietu-
va galėtų būti bedieviška ar pra-
voslauna, nors senai yra tokie,
kurie to nori ir noliai darbuojasi.
Kaip kitos tautos tada tiktai stip-
rinosi ir augo garbėje, kada glau-
dės prie Dievo, o pražuvo, arba

daug kentėjo, kada šalinosi nuo
Dievo; ta pati sądora ir del Lie-
tuvos. Delto ragina sangoties klai-
dingos apšvietos, arba bedieviško
mokslo ir girtybės. Ant galo ko-
respondentas, vadindamas mane
lotiniškai „ruralis“ užmetinėjan-
man stoką svietiško blizgėjimo, išsila-
vinimo. Čia pasirodo, jog jis ne-
supranta bažnytinės dvasios
Pažvelgimai ir norai žmonių dvasi-
škų tur būtina skirties nuo
svietiško, neturinėju Kristaus
dvasios, nes ir š. Povilas Apa-
stalas sako: „jeigu žmonėms patik-
čiau, nebūčiau tarnu Kristaus“.
Nepridera kuningui komiškai,
svietiskai apsieiti, visur turi atsi-
žymėti augštumu savo pašaukimo.
Užtat pirma reikia išsiauklėti,
paskui teisti, spręsti, kritikuoti.

Kuningas Pranciškus Gugis.
3 d. Grudžio 1912 m.

New Yorko žinios.

¶ Sustabdė emigrantus. Nese-
nai atplaukė iš Europos penki
garlaiviai atvežė New Yorkan
5,200 imigrantų, iš kurių 1,100 su-
laikyti ant Ellis Island.

¶ Naujas Y. W. C. A. namas 12
gyvenimų augščio jau atidengtas
ant Leksington ave ir 52 gatv.;
lėšas pastatymui namo suteikė
Helen Huld. Naujame name pa-
falpinta moterių pramonės mo-
kykla.

¶ Projektuojamas naujas tiltas.
Vietiniai inžinieriai savrsto klau-
simą apie pratiesimą tilto per
Hudson upę, tarp New Yorko ir
Hobokeno. Tiltas kainuosias
\$100,000.

¶ Mėgino naują patranką. Ke-
lios dienos atgal ant Sandy Hook,
buvo mėginama visai nauja 14-
colinė patranka, kaimuojanti val-
džiai \$60,000. Paleidus pirmą šū-
vį, patranka liko suardyta į šmo-
tus; vienas šmotas nuo 300 svar-
ų nulėkė 1/4 mylios; patranka
svėrė 1600 svarų. Dang namų arti
eksplozijos apardyta; nuosto-
lių apie \$100,000; žmonių aukų
nebuvo. Eksplozija buvo neap-
sakomai smarki.

¶ New Yorko piktadarystės.
Prokuroro drangas Fr. Moes prakal-
boje prieš 350 gydytojų Rytinė-
s Medicinos Draugystės, pasakė,
kad New Yorke pagal augščio-
čiausio teismo ištyrimo kasmet
papildoma 20,000 vagysčių su iš-
laužimu, neskaitant kitų vagys-
čių ir visokios rūšies prasižengimų.
Miestas stačiai pripildytas
vagimis ir piktadarystėmis. Se-
nesniųjų paveikslui seka jaunesni
ir vaikai, o policija ir detektvai
ant to viso žiūri per pirštus.

¶ Pasididino gyventojų skait-
lius. Nepaisant imigracijos skait-
lius New Yorko miesto gyventojų
laikė vienų metų padidėjo ant
70,000.

¶ Kiek padaroma alaus. New
Yorko valstijoje priskaitoma 157
aišaus dirbauvės, kurios pagamina
14,000,000 statinių alaus, tai ket-
virtadalis viso čia padaromo alaus;
viename tik New Yorke padaro-
ma 10,000,000. Valstija vieno mi-
to už tą skįstima suima \$200,000,
000.

¶ Baltosios vergės. Roza Li-
vington, tyrinėjanti moterių prek-
ystę, surado, kad 350 merginų
New Yorko chinų kvartaluose už-
siima tuo baisy amatu ir savo
„šeimininkėms“ kas-dien uždir-
ba 2,000 dol.

¶ Kvartalą ant 42 gat. ir 5-6
ave. 1845 m. miestas pardavė už
9,200 dol. Dabar-gi tas kvarta-
las apkainnotas \$3,000,000; sta-
toma ten daug didelių namų; te-
nai ir Amerikos sufragisčių na-
mas.

¶ Brangių akmenų, nežiūrint

ant pabrangimo pragyvenimo,
šiemet laike 11 mėn. į New Yorką
įvežta už \$38,000,000.

¶ Revolucionierius L. Butin bu-
vo išsiustas ant viso amžiaus į Si-
biri katorgą. Gelbstint drau-
gams, jis statinėję buvo išvežtas iš
kalėjimo Vladivostoko link; pen-
kias paras nevalges buvo vežamas
gelžkelio toj statinėj. Per Japo-
niją jis atvažiavo į San Francis-
co, bet imigracijos valdžia nutarė
jį grąžinti. Vienok prašant jo se-
serei ir žydų imigracijos dr-jai,
galop jis buvo įleistas į Suv. V.
Jis atvažiuoja į New Yorką.

¶ Kropotkino 70 metų sukaktu-
vių paminėjimas. Grudžio 7.
New Yorkoe Carnegie Hall atsi-
buvo didelis anarchistų susirinki-
mas, paminėjimui 70 metų sukaktu-
vių Kropotkino-anarchistų va-
do. Buvo susirinkę į 3,000 žmo-
nių (kitų, delei stokos vietos, po-
licija neįleido); didžiūna — sve-
tintaučiai. Kalbos buvo angliškai,
rusiškai, vokiškai ir žydiškai. Kal-
bos tęsėsi 3 val., laike kurių ora-
toriai karštai gyrė revoliuciją,
radikalizmą ir anarchizmą. Klau-
sytojai liko užganėdinti. Paga-
liaus skaityta Kropotkino sekanti
telegrama: „Visa širdimi su jumis.
Pergalė artinasi. Ateina didelė
valanda“.

Vietinės Žinios

— Moksliska lekcija. Grudžio
12. Tautiško Namio svetainėje at-
sibuvo iš eilės antras mokslisko
turinio vakarėlis — lekcija iš
Anatomijos apie sudėjimą žmo-
gaus kūno ir funkcijas įvairių
organizmo dalių. Leksią prakal-
bą laikė plačiai jau žinomas sa-
to prkalbomis D-rs J. Kaškiau-
čius iš Newark, N. J. Paveikslus
rodė A. Račiūnas. Žmonių buvo
pusėtinai, užsilaikė paveikslin-
gai. Leksią buvo labai žingeidi;
ir užtiesą, jei mes stengiamės ži-
noti sudėjimą visokių daiktų ir
mechanizmų, tai mes būtina tu-
rime žinoti sudėjimą savo kūno, o
tada lengviau galėsime apsaugoti
savo sveikatą; kaip kiekvienas
daiktas reikalauja atsakančio už-
laikymo, tai tas-pats ir su mūsų
kūnu.

Po paskaitos buvo rodomi įvai-
raus turinio krutomieji paveikslai.
Turime išreikšti padėką už
puikią paskaitą D-rui J. Kaškiau-
čiui ir rengėjui A. Račiūnui.

— Namas neišgydomiems ligo-
niams atidengtas po N103 ant 79
gatvės. Prie įsteigimo šito namo
daug pasidarbavo vietinės mote-
rių draugijos. Name yra 12 rui-
mingų šviesių kambarių.

— Lietuviai mokinkimės. An-
gliška kalba šiame krašte kiekvie-
nam yra labai reikalinga; pra-
mokti ją galime geriausiai lan-
kant mokykla. Atsakančiausia
mokykla brooklyniečiams — tai
mokykla L. A. P. Klubo namuo-
se, 372 Bedford ave., Brooklyn,
N. Y.; mokytoja M. J. Vini-
kaitis; lekcijos yra laikomos utar-
ninkais ir pėtnyčiomis, 8 val va-
kare.

— Miko Petrausko į vakaro
programą įeina dainavimas ir mu-
zika. Taigi lietuviai atidėkite tą
vakarą viską į šalį ir eikite ant
koncerto to garsaus mūsų daini-
ninko-kompozitoriaus, nes retai
mums pasitaiko išgirsti tikrą
muziką ir tikrą dainavimą. Kon-
certas atsibus McCaddin Hall,
Berry str., tarp So. 2 ir 3 gatvių,
Brooklyn, N. Y.; pradžia 8:15 v.
vakare.

— TMD. 3-čios kp. mitingas
atsibus grudžio 20 ant 73 Grand

str., Brooklyn, N. Y. p. Drauge-
lio svetainėje 7:30 val. vakare.
Pirm mitingo bus gan daug įvai-
rumų: skambins ant piano F.
Tvarauskiutė ir Ald. Karaliutė;
O. Mažeikiutė grieš ant smuikos.
Paskui bus trumpa prakalba apie
stovį ir naudą TMD. — kalbės J.
V. Lutkauskas, buvęs TMD. pir-
mininkas ir visiems gerai žinomas
kalbėtojas.

Todel kviečiama kaip narius,
taip ir pašalinius žmones susirin-
kti kuoskaitlingiausiai.

— SLA. vietinių kuopų susira-
kimas. Grudžio 22. atsibus prakal-
bos SLA. suvienytų Brooklyn-
no kuopų, po N101—103 Grand
str. Boroklyn, N. Y. Tautiško Na-
mo svetainėje. Pradžia 2 val. po
pietų. Kalbės centro sekretorius
A. B. Strimaitis, J. V. Lutkauskas
ir M. J. Vinikaitis. Tautie-
čiai, pasinaudokite progą, nes
išgirsite daug įvairių ir naudin-
gų dalykų.

Grudžio 14. Brooklynio lietu-
vių Tautiškoje svetainėje vietinė
LSS. kuopa pastatė ant scenos
„Kovoje už laisvę“. Sulošta gan
gerai. Prieš lošiant buvo prakal-
bos. Kalbėjo p. Michelsonas
(apie socializmą). Žmonių buvo
beveik pilna svetainė, publika
užsilaikė pavyzdinčiai.

Grudžio 15. toje-pat svetainė-
je, antroje valandoje po piet atsi-
buvo minėto p. Michelsono pre-
lekcija — „Kodel dvasiškijs eina
prieš socializmą“ — Klausyto-
jų buvo gan daug; prelekcija tę-
sėsi iki 5 val. po piet.

— Generališkas siuvėjų strei-
kas. Brooklyn, N. Y. Eina gan-
das, kad greitai laiku New Yor-
ko valstijoje bus apskelbtas gene-
rališkas siuvėjų streikas. Ką vei-
kia ir kaip į streiką žiūri siuvė-
jai-lietuviai, ypač brooklyniečiai,
bus pranešta plačiau sekančiame
„V. L.“ num. Delei šitos dalyko
vietinių lietuvių-siuvėjų 54-as
unijos skyrius grudžio 11. suren-
gė Tautiško Namio svetainėje
skaitlingą mitingą.

— Lietuvon išvažiavo: Mikolas
Rimavičius iš Brooklyn, N. Y.;
Jurgis Lauksis Red Lodge, Mo.;
Pr. Gruzinskis ir J. Gėgžnas iš
Grand Rapids, Mich. ir Juoz. Ka-
valiūnas iš Crosby, Ill. Visi iške-
liavo per „V. L.“ agentūrą. Bane-
ventūras ir Jonas Waitillo iš „V.
L.“ agentūros skyriaus, 31 Hud-
son Avenue, So. Brooklyn, ant
laivo „Czar“ R. A. L. grudžio 15.
Tą pačią dieną ant dokų Russian
American Line tapo apvogtas vi-
nas žmogus-rusas; jam pavogė
730 rublių ir rdvi laivakortį; to-
del visi keliaujantieji būkite at-
sargūs.

ATSISMKITE LAIŠKUS.

„Vienybės Lietuvninkų“ ofise
randasi sekanti laiška, — mal-
nėkite juos atsiimti, nes kitaip bū-
sime priversti grąžinti krasai:
John Yuodzunas — sept. 13,
John Yuodzunas — Aug. 27,
Antanas Kijaučkas — Oct. 19,
Mr. Kulah — Nov. 25,
S. Zalkaučkas — Sept. 9,
S. Zalkaučkas — Oct. 3,
Mr. Kulah — Nov. 20,
Mr. S. Schultz — Nov. 6,
F. Yulman — April 25,
Miss Agota Spečkauskaite —
Sept. 9,

Mrs. Wm. Weigl — Aug. 10,
Mr. Adam Danilevitch — June 1,
Jonas Krivineckas — Jan. 1,
Lindvika Aidukaite — Oct. 10,
Mr. M. Pašikauskas — Nov. 11,
Jonas Wolskis — Nov. 11,
Mr. J. B. — Oct. 12,
Laurinas Shilgaitis — Sept. 28,
Juozas Moekevics — Sept. 24,
Miss Aniele Mackus — Dec. 2.

KRASOS DĒŽUTĖ.

Onai Balčiunytei: — Už raštus
ačiu — patalpinsime; rašinėjimas
į laikrašėius — tai tikra mokyk-
la. Patartume pastudijuoti P.
Kriaušaičio gramatiką ir Rygiš-
kių Jono sintaksę.

Newbritainiečiui: — Jūsų ko-
respondencija tilps sekančiame
„V. L.“ num. Rašykite kiek gal-
int trumpjau ir aiškiau.

Mik. Truskai: — Tamstos ko-
respondencija — išteisinimą —

indėsime į kitą „V. L.“ num. Bet
mums abelnai negeistini ginčai,
nes visuomenei mažai iš jų nau-
dos.

Mūsų korespondentui iš New
Britain, Conn: — Ačiu sunando-
sime; tik stengkitės rašyti trump-
jau.

V. Olgerdai, Vinc. Laukauskai,
Lietuvos Kareivini, M. St—nui,
A. Booben'ui, A. Augūnui: —
tilps sekančiame „V. L.“ nu-
meryje. — Ačiu.

Rengėjų Komitetai užkviečia į du

MIKO PETRAUSKO KONCERTU

kurie bus, pirmas:

28 gruodžio (December) Brooklyne

Berry Street, kamp. So. 2-nd St., BROOKLYN, N. Y.

McCaddin Hall,

Dalyvauna šie artistai:

ALBERTA SCHLAGATER, smuikininkė;

ETTA SCHLAGATER-MIKUTIS, pianistė;

ALDONA ŠLIUPIUTE-JANKAUSKIENE,

pianistė;

POVYLAS ČIURLIONIS,

pianistas ir

KSAVERAS STRUMSKIS, pienistas.

Tikietai 25c., 50c., 75c. ir box \$1.

Tikietai gaunami pas koncerto rengėjus ir „Vienybės Lietuvninkų“, 120
Grand St.: prieš koncertą—vakare tai McCaddin Hall
ir antras:

29 gruodžio (Dec.) 1912. Waterbury, Conn.

Tautiškoje Svetainėje,

Dalyvauna šie artistai: POVYLAS ČIURLIONIS;

PETRĖ PRISEVIČIUTE, soprano; VINCAS BAG-

DANAČIUS, klarnetistas.

Tikietai po 25c ir 35c.

Aptiekininkai, pardavinėjanti Severos Vaistus, sutei-
kia žmonėms Kalendorių 1913 metams. Pasiimk vieną
egzemplorių. Gausi dykai.

Jei gavai šaltį ar grypą,—
Jei slogos ar irmėdė pradeda tave kankinti,—
visų pirmaisiai turi imti

Severos Pastiles

nuo Persalimo ir Gripo

(Severa's Cold and Grip Tablets)

25 centai.

Nūmalšinimui inkyraus kosulio,
palengvinimui gerklės slogose ar krupe.
nuraminimui suskandintų plaučių, ir
išvengimui rustesnių ligų, imk

Severos Balsamą Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs)

25 ir 50 centų.

Šitie du vaistai padaro puikų sudėjimą gydymui ligų,
atsitinkančių daugiausiai šiuoju metu laiku.

Jei tavo organizmas nusiilpnėjęs del
NUSIŠALDYMO, del GRYPO
ar kokios kitos LIGOS, elgis taip,
kaip elgiai tukstančiai išmintingų
žmonių, imk

Severos Skilvio Biteri

(Severa's Stomach Bitters).

Jis tuojuas suteikia norą valgyti ir senąjį vieką. Yra
taip pat duodamas nuo nevirškinimo, riangėsimo,
dispepsijos, vidurių užkietėjimo ir geltligės. Butina
pamėgink vieną bonkelę. Kaina \$1.00.

Severos vaistus pardavinėja aptiekininkai ir
vertėviai, besiverčių vaistais. Neimk kitokių
vietoj jų. Gydytojo patarimą per laisną duo-
dame nemokamai. Rašyk pas:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

NAUJI RAŠTAI

Drągija, N70. Turinys: Margalis: Lietuva (eilės); P. Kr.: J. Biliūno pažiuros į beletristiką. Marija Pečkuskaitė: Šis-tas iš pedagogijos. Putinas: Sukti-nis. Kun. Kaz. Prapuolenis: Pen-ktjo šimtmečio Gardelio unijos sukaktuvės. — „Gardelio unijos“ —salygų kopija. D-ras S. Šul-tis: Teosofų pasauležvalga. Kun. Smigielskis: Vertė K. Š.—tis: Pastabos apie padidintą žemai-čių vyskupystę. A. Jakštas: Lenkų ir rusų spauda apie Lietu-va. Bibliografija ir kritika. Lie-tuvių spaudos turinys. J. L.: Atsakymas p. Raukai — „Ar mo-ki katekizma“ autorini. Kun. A. Dambrauskas: Keletas žodžių p. J. Šepečiui. K. A. D.: Laiškas į redakciją. Dagis N11. Šviesa N8.

PRANESIMAS.

Chicago, Ill. Gerbjami „Vienybės Lietuvninkų“ skaitytojai yra apsipaziinę su drama „Joninės“, kuri nepersenai buvo talpinama laikraštyje, o paskiaus į kninę atspausa. Chicago lietuviai tu-mės laimę pamatyti „Joninės“ ant scenos vaidinat per Dramos Dr-ja, gruodžio 22. Hull House Teat-re, vakare, pradžia 7:30 val. Terp-akčiuose bus per p. Pocių iškil-minga vargonų muzika. Tikimės, kad Dramos draugija „Joninės“ atsakančiai pastatys scenoje, kadangi prie jos susispie-tę gabesnieji scenos mylėtojai; taipgi p. Jurgelionis režisieriau-ja, kuris bene vienatinis tuom laik yra Amerikoje, tarp lietuvių, plačiau apsipaziinęs su scenos tai-ayklėmis, todėl gali atsakančiau prirengti artistus prie išpildymo savo rolių; „Joninės“ yra tai švelnus klasiškas veikalas, kuris dar pirmu kart bus vaidintas lie-tuvių kalboje; veikalas parašytas G. Sudermano — garsaus šiū die-mų dramaturgo. Jonas Kapsas.

Į VISUOMENĖ.

Nėra čia reikalo kalbėti apie naudą ir reikalingumą kiekvie-nam skaityti laikraščius — tą visi gerai žino ir supranta. Noriu tik pridurti, kad žmogus, skaitantis laikraščius žino viską, kas dedasi ant šio margo svietelio: mato blo-gus ir gerus žmonių darbus, seka pasaulinę politiką, intere-suojasi ekonominiiais klausimais, žodžiu, jis tada lieka tokiu žmo-nijos nariu, nes jis žingeidauja, kas dedasi su ta žmonija, kaipo kokiu organizmu. Bet yra perio-dai kada laikraščiai ypač darosi žingeidūs — toksai periodas kaip-tik stoji paskutiniu laiku ir tėtis gal kokį metą-kita. Jūs žinote, kad Balkanų pussalis apimtas ug-nimi, jūs taip-pat žinote, kad kiekvieną valandą gali iškilti eu-ropinė karė, kuri gali visai per-mainyti Europos valstijų rube-žius, jūs žinote ir tą, kad didžiau-ė audra gali iškilti Rusijoje, o tas atsilieps ir Lietuvoje — mūsų tė-rynėje ir kas gal pasakyti, kad stojus kare ir sumišimams, mūsų tėvynė nebus apsiausta bangomis tos audros. Panašiu būdu Sovie-nytų Am. Valstijų gyvenime taip-gi laukiamos didžios permamos, kurios mažiau-daugiau atsilieps ant mūsų visų padėjimo. O čia gandas eina iš Azijos, kur Chi-nsi nor parodyti savo galybę ir

pamokyti savo nevydonus rusus. Kur tik nežvelgsi, vis neramu, vi-sur rišami, taip sakyti, pasauliniai klausimai. Pasaulis dabar pripil-dytas naujienomis, ir jas galime sužinoti vien-tik iš laikraščių. Čia dar atmintim mokslo ir išra-dinių žinias, apie ką taipgi plačiai laikraščiuose rašoma.

Atsakančiausiu laikraščiu Bro-liams-Lietuviams, yra „Vienybė Lietuvninkų“, kur teisingai ir suprantamoj aššioj kalboj bus talpinamos tos, viršuj paminėtos žinios ir daug kitų. „V. L.“ su teiks Jums visas pasaulio žinias, duos dvasišką užganėdinimą ir ramumą ir lavins Jus moksle ir susipratime. Užtat visus kvie-čiame atnaujinti „V. L.“ prenu-meratūrą, o kas dar „V. L.“ ne-skaito, tai malonėkite ją užsisa-kyti, nes ji bus Jūsų draugas ir mokytojas.

Visiems, užsisiakiusiems „V. L.“ ant ateinančių metų bus pri-siūsti labai gražūs sieniniai kalen-doriai. Taigi, lietuviai, skaitykit „Vienybė Lietuvninkų“.

„Vien. Liet.“ Administracija.

SVARBUS DALYKAS.

Vienoje iš savo paskaitų žymus daktaras pasakė, kad svarbjaus yra išvalyti vidurius, negu pripil-dyt pilvą. Mēs tankiai patarda-vom, kad negalima leisti maisto liekanoms užsilikti žarnose, kur jos fermentuoja, pūva ir kūną nuo dina. Geriausias būdas išvalymui vidurių ir palaikymui jų sveikais ir stipriais, yra Trinerio Ameriko-niškas Kartaus Vyno Exiras. Vi-durių ir žarnų ligose, lyginasi kaip ir jaknų, kur svarbjausiu dalyku yra neleisti prasidėti kon-sipacijai, šitas vaistas duoda puik-ias pasekmes, taipgi ir nerviš-kume, galvos skaudėjimuose, reu-matiškuose ir neurališkuose ata-kuose ir moterų sirguliuavimuose, nuo konstipacijos paeinančiuose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Greičiausį paluosavimą nuo mus-kulų ir sunarių skaudėjimo sutei-čia Trinerio tepalas.

A. T. RAČIUNO ELEKTRA RODOMI PAVEIKSLAI SU LEKCIJOMIS.

Atsibus Ketvergais Gruodžio 12 ir 19 dienomis, Tautiško Namų svetainėje, 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Ketverge, Gruodžio 12-tą rodys iš „Anatomijos“, tai yra apie žmogaus kūno sudėjimą, su geriausiu išaiškini-mu. Aiškina Dr. J. J. Kaškevičius, iš Newark, N. J. Vyrams, moteris ir maži vaikai ne-bus leidžiami šį vakarą. Gruodžio 19-tą d. bus rodomi illus-truoti paveikslai, tema: „Francūzų Revoliucija“, su išaiškiniu, abelną to krašto padėjimą. Aiškint J. Lut-kauskas, iš Brooklyn, N. Y. Lekcijos prasidės ant 8 vakare, ir il-giaus nesitęs kaip 1 val. ir 30 minučių. Pasibaigus lekcijoms žėdną vakarą bus parodyta kasdieniniai atsitikimai iš viso pasaulio, labai indomūs ir juo-kingi. Visus širdingai kviečia Računas.

Pajieškau kambario pas intelingent-iskus arba dorus žmones, ne toliaus kaip 8 blokai nuo „Vien. Liet.“ re-dakcijos. Esu geras vaikinai. Jeigu kas turėtų malonėkit atsišaukti į „V. L.“ redakciją, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y. M.—M.—M.

GERA PROGĄ DEL KRIAUCIAUS, katras nori pirkti kostomerską biznį. Parsiduoda labai pigiai ir labai gra-zioj vietoj randas; kaštuoja tik \$16 ant mėnesio; yra 2 ruimai ir štoras. Prosijant tik senus siutus galima už-dirbti per rsavaitę 20 dolerių. Simanas Jaškevičius, 416 Broadway, Bayonne, N. J.

DELICATESEN ANT PARDAVIMO, gerof tarpe lietuvių vietoj, išdirbtas biznis, parsiduoda pigiai. Priežastis pardavimo — keliauju į kitą miestą. Jonas Uzdinsky, 216 Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (52)

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠIŲ KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu? Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios? Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją. Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį? Ar manai kada nors sirgti ar mirti? Ar esi vedęs? Ar tavo moteris ir vaikučiai pri-klauso prie kokios-nors pašalpinės or-ganizacijos? Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu mįsliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apstirpinti, pakol esi svei-kas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepraus, SLA. moka li-goj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai. Kreipkis prie savo mieste gyvuojan-čios SLA. kuopos viršininku, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Cen-tro Sekretoriui klausdamas informaci-jos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENI-JI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

Reikalingas geras selezmonas, kursai parduotų ta-vorą mieste ir kontruose. Išgyos ir už-darbis geras, del gero žmogaus. Reika-landami platesnių informacijų, kreipki-tės šiuo antrašu: J. BERSTEIN (Prop.), 400 So. 4 st., BROOKLYN, N. Y. (Telephone 1419. Williamsburg).

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paragini-mą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siunti-nėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis nu-meris yra siunčiamas pasku-tinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant ad-resą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Vi-sada reikia rašyti kuoaš-čiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite admi-nistracijai darbą ir išvengsi-te dangelio nesupratimų. „Vien. Liet.“ Adm.

Telephone: Greenpoint 8. Daktaras A. S. Jankauckienė Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palatų. VALANDOS: Nuo 12—2 po piet., nuo 7—8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVIČE GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., ir kampas Second St. Ligonius prima: Iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, norinčios išmokti akušerijai, dabar turi legaliską mokyklą Scantone, Pa. Mokslas prasidės apie 15 d. Lapkričio šių metų ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus žinotas diplo-mas, valdžios pripažintais visoje šalyje. Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nema-žius 20 metų amžius ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kurį mokaisi \$100.00. Mokyklon Lietuvos prima „The International College of Midwifery“.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

PASISKUBINKITE UŽSISAKYTI „PERKUNĄ“.

Juokų, džiaugsmo, nuilūdimo ir su-siraminoimo laikraštis. „Perkunas“ eis kas mėnesį nuo sau-sio mėnesio 1913 m. Kaina metams tik \$1.00. Prenumeratą ir rankraščius mel-džiam siūsti tokiuo adresu: „Perkunas“ P. O. Box 290. Waterbury, Conn. (51)

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius Geras darbas. Vidutiniska ženia. G. BENSON, 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ESTEPONAITIS vaistas. PILNAS POSMERTINIS eilių ir prozos rinkinys, jau atspausas. Kaina tik \$1.00. Tuos, mūs jaunučio poetos, poezijos žiedus, galima gaut pas: AL. STEPONAITIS 745 Glenmore Ave. Brooklyn, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos Amerikos Lietuvių Kalendorius 1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO. Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ką mokinėti, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas. Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. — Šitas kalendorius yra labai naudingas ir būtina reikalingas kiekvieno lietuviu namuose. Puikiai ilustruo-tas. Prisiūsk mums 25c pinigais ar stempomis, o mēs prisiūsimė šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIŲ KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai. AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už \$10.00 ant karto, tam prisuntimto lėšas mēs apmokame. Pinigai siunčia-mi iš ka no. J. ILGAUDAS 1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

Prašome parsiūsdinti 1913 m. geriansį juokų, kritikos, muzikos ir dailės paveiksluotą laikraštį „TARKA“ Eina kas mėnesis 16 pusl. su viršeliais. Čienia: metams tik \$1.00. — pusė metų — 60c. Pasizūrėjimui vieną numerį siunčiame dovanai. Pinigams ir laiskams adresas: TARKA, P. O. Box 103, LAWRENCE, Mass. „Tarka“ leidžia jau antruosius metus užsitikėjimo bendrovė „SATYRAS“.

Dr. J. S. Message (Misevičia) 272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS DOVANAI, kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalauda-mas prisiūsk už 2 centus stam. p4. K. J. Krauchelun, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telefonas: 6426—J—Market. Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak. Serėdomis 8—11 ryte. 152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus. Mūsų uždavins 90 Slaptinga žmogaus didybė 30 Mirtis ir kas toliaus 25 Gimdymo slėpiniai 40 Žmonijos kelias 20 Visatos saranga 20 Likimo kilmė 40 Apšvietimas 30 Kur protas? (vieno veiksmo

komedija 25 Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20 Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20 Tėviškė (vienveiksmis drama-tiškas veikalas) 20 Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45 Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu: J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Digrys, „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ Keliaujantis Agentas. Šiomis dienomis lan-kosi po Brooklyn ir New Yorko apielinkes Užsirašykite „Vien. Liet.“, aplaikysit pui-ku sienini kalendoriu 1913 metams.

„Vien. Liet.“ išleistų knygų Katologas. Adomas Mickevičia 15 Ar socialistas gali būti kataliku? 10 Augis darbininkų judėjimo Lietu-voje 15 Apuoko sapnai 15 Anatemos knygelė 10 Apie kūno išlavimą 15 Albumas lietuviškas, parodos Pa-rijne 1900 m. 40 Apieka Dievo (Aprašymas iš pa-

davimo XVIII amžiaus 50 Baltarus Turzeris. (Drama trijuo-se veiksmuose 20 Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10 Davatkų gadzinkos 10 Dangaus augštumas ir žmogaus se-umės. Anykščių šilelis 20 Darbininkų kalendorius 1904 m. 15 Eglė žalčių karalienė. (Drama 5 se apsiroškimuose) 15 Emigracija. Apsaka iš emigrantų gyvenimo 20 Gyvenimas Genavaitės 50 Gudri našlė. (Juokažaisė dviejuo-se veiksmuose) 15 Ggutė. (Eilės) 10 Girtuoklių Adynos 10 Graudys Verksmai 10 Herbertas Spenceris. Trumpa per-zvalga po filozophijos 15 Istorija Septynių Mokytojų 50 Ideja ant mėlyno. Apsaka mūsų dienų 10 Istorija apie gražią Katriuką 10 Istorija katalikų bažnyčios \$1.00 Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 30 Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsiroškimuose) 20 Iš bažnyčios istorijos 10 Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10 Intekmė dantų ant žmogaus gyve-nimo 10 Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 14 Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30 Juozapas Koniusėvskis arba kan-kinimas Unijotų 25 Kur mūsų išganymas? 25 Kunigija ir svietiška valdžia 15 Keletas minčių apie mirties bausmę 10 Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15 Kaip apsvesti ir laimingai gyven-ti 15 Kaip darbo žmonėms išsiluosuoti 10 Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15 Knygelė del lietuviškų kareivių Amerikoje 10 Kabalas 10 Kėkštų Simas. (Apsaka iš ūki-ninkų gyvenimo) 10 Kainas. (Misterija. Trijuose ak-tuose) 25 Kaip Sielijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10 KIŠENINE KNYGA. Iel kirpėjiaus arba siuvėjiaus pajūymui kvormų ir kirpimči vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Pre-kė \$4.00. Tokia pat knyga del moteriškų dra-bužių. Prekė \$4.00. Lietuvių tauta. Tomas I 15.00 Apdaryta 2.00 Lietuvių tauta. Tomas II 1.75 Apdaryta 2.25 Abu tomai apdaryti į vieną 4.25 Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 20 Laima ir planetos 15 Lietuvos Istorija Knyga I 15.50 Apdaryta 2.00 Lietuvos Istorija. Knyga II 15.50 Abi drūtai apdarytos į vieną tomą 4.00 Mythai, pasakos ir legendos žė-maichii 50 Mokslinčius Tvardauskas 50 Miškas vis smarkiau degė 15 Maskoliai 1612 metuose arba Jur-gis Mikalovskis ir Selantas 50 Našlaitė. (Apsaka eilėmis) 10 Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25 Pasirdavimas ir pelnas 15 Paveikslai (Dvi apysakos) 15 Palemonas ir Giržduta. (Apsya-ka eilėmis) 20 Puota — Nuskindas žiedas. (Dvi apysakos) 14 Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25 Pirmoje Gegužės Sapnas 15 Ponas Bartkus. (Eilės) 10 Pažvelgus atgas. (Romas) 1.00 Pamokinanti aprašymai iš gyveni-mo žmonių 20 Sausie devinta 15 Švedų liaudies švietimas 25 Senkaus Jurgis 15 Šviesa Dievo dienos tamsybėje 35 Tamsybės Guolis 10 Užsistanavik ant to gerai 15 Vargdieniai. (Apsaka iš baudžia-vos laikų) 50 Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose 30 Valkata 10 Vilky Lizdas. (Apsaka iš Kry-žiuočių laikų) 35 Vytaute prisieka. Paveikslas. 3i dumas 27½x21½ 39 J. J. Paukštis & Co. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių.

Šiuo adrese:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatingai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagalbės nuo visokio Rumatizmo: kaip kaulinio, muskulinio, sciaticos taip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių šių stūnėta laiškus dėkavoda mi už mano geras gyduoles. mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsilydymą mano vaistuose.

Teippat ir jūs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėmis ir būti vienas iš daug šimčių, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri taip tankiai žmonias naikina ir kartais umarina. Skaitydami apie mane gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsilydymą mano vaistuose.

Vaistai kašiuoja vieną dolerį (\$1.00), o su prisuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygute Lietuviškoji ir Angliškoji kalbose. Turinis: Istatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išimti popierius, suvienytų Valstijų konstitucija, nepilietiškos deklaracijos ir konfederacijos straipsniai, Amerikos Lietuvių Ūkėsu Klubas, matydama reikala, išleido virs minėta knygelė kurios čienia yra 25c. Užsakydami knygą pinigų siųskite per Money Orderj arba krasos ženkleliais, ant šio adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuviu Direktorius. Karietas laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvių.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y. Branch Office 48 Hudson Ave.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphiajioj.

Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Atsišaukusiems iš toliaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausias ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: paibaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operacijų ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauks per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, tokiu daktaras atsius jums keliatą butelių su farbuotu žistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai užprocevuotus pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tūmočiu nei raštiniuku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitysiu tą laišką, ištirsiu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiūsiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavonių. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., dang daktaru atlančiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagalba X-ray mane išgydė. Ištariu širdingai ačiū.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ligai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriaplavimą, skaudėjimą pasirdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgesio. Julė Daillidenutė. Tos padekavonės yra įjėtos su pavėlijimu pačiu pacientu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.

Ofiso { Nuo 9 iki 11 dienų, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. valandos } Ne šiomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

RUPTURA.

Yra išgydoma Chemiško-Elektro Metoda. Be peilio. Be Operacijos.

Dėkingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių :: Abneris Welshas sako:

Kad po daug metų inkirios rupturos jis visai buvo išgydytas per Dr. O'Malley ir dabar visai nenešioja raiščių, nes jau nėra reikalo. P. Welshas yra Superintendentu Jackson-Woodin Car Works, Berwick, Pa., ir jo žodis daug reiškia tiems, kurie turi panašius kentėjimus. Jis nebuvo atitrauktas nuo jo kasdieninio užsiėmimo, kuomet buvo gydomas, išskiriant tą laiką, kuomet turėjo būti Dr. O'Malley ofise, kur buvo gydomas naująja metodu, nevertojant nei peilio, nei operacijos. Šimtai paliudijimų galima matyti ofise nuo išgydytų.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra liuosą nuo visų pavojų. Nėr pjaustimų, nės skaudėjimų, nėr operacijų. Nereikia apeleisti darba.

Nereikalauja raiščių kada jau išgydytas.

Skaityk, ką sako išgydyti pacientai apie Dr. Malley'ą.

Unijos Dokų užveidėjas Raubso kasyklų, Luzerne, Pa., sako:

Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911. Brangus Dr. O'Malley:

Aš rašau Tamistai šį laišką, kad pranešti Tamistai, kiekvienam Ruptura sergančiam: kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamstos vaistų likau visiškai išgydytu. Aš duodu pavėlijimą pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoniniai gali būti išgydyti.

Ad. Kuttenger, Box 131. Luzerne, Pa.

Prisiški 2c. markę, o gausi ilustruotą knygą apie RUPTURĄ.

Dr. Alex'r O'Malley

158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

ATIDARYTA

Didžiausias pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags“ (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika prištata tyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekme Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirėngimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su p. laikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations“ (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Atyda visiems keliaujantiems LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą galite pas mane gauti nakvynes ir palydžiu ant laivo, nes tik keli blokai iki prielankų. Laikan

HOTELI,

reikalė kreipkitės pas savo tautietį, vietoje kad pas kokius žydus, o visame busit užganėdinti.

SIMON KALAN,

110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.

GERA PROGAI!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c
Aritmetika mokinimuisi rėkundų, su paveikslais (apdaryta). 35c

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš „Vienybės Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money orderj, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c.

Apdaryta \$1.00.

I. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Dalina Turta

Sveikatą ir Durtumą DOVANAI! 7,000 egzempliorių tos garsios knygos „DAKTARAS“!

Kiekvienas aptuėš tą knygą, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisuntimo kaštus.

TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jaunam, taip senam, žemotiems ir nevdušiams, vyrams ir moterims: ji būtina reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam asmeniui kaip Amerikoje, taip Canadoje, Anglijoje ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkam žmonėms!

Kad esi ne-sveikas, ir vargina kokios silpnybės, bet nori pasiluosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsišauk lietuviškoje kalboje.

NORS GYDEISI su kokiais patentais vaistpalakiais, arba bobiškiu daktaravimais kaip ir pas kundaktariu lapikus gydytojus, kurie nuplėšia didelius pinigus, o ligą dar labiau užsindina ir aršiau padaro!

BET NENUSIMINK,

kad jau buk yra neisgydoma liga. Tikram mokslininkam specialistui daktarui ir palniausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori būk išgydytas, tad kreipkis žodiu ar raštu klausiant rados prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkaip pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog aptuėšis nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikys, specialiskai sutaisytas liekardas, kurios kaip tukstancius taip ir tave gali paluosuoti nuo ligos jungo, šviežiai užpuolusių arba ir užsenėtų visokių ligų, taip pat nuo: išbėrimo spuogais, niežėjimo kuno, negro kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudėjimo ir svaigimo galvos, nedirimo ir užkietėjimo vidurių. Nuo saužagystės sekios nubėgimo, nerimas gnumo abelno ir lytiško nusilpnėjimo, skaudėjimo strėnos, kojose bei rankose ir sgarinose, kosėjimo, skreplavimo—bronchitit, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslapčių ligų ir kitų, kurios tik varginimai žmonių užpuola, visas išgydomas ligas. BE PEILIO. BE OPERACIJOS.

UŽ TAI Philad. M. Klinikai geriau ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad vargana kiekvieno ligonini specialiskai sutaisytas liekardas iš naujaujų ir seniausių, didžiausių mokslinčių profesorų išsistis medikamentų.

Philadelphios M. Klinikai yra oficialiskai paties gubernatorių lemuiznuota. VYRAI ir MOTERIS, reikalaujant kokios nors rados, atsimint arba misant visada adresot reik taip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Atsimintuems asasiškai ofiso valandos yra šios: Nuo 10 1/2 ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vak.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas. Jan nuo kelloilkos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientautius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnųbių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specialiskų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekantiios gyduolės:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvavimo soliterio	\$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c. ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	\$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Piguikos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gelimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo persalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Laipai	50c ir \$1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmelių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais. Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniskus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusu sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

229 Bedford Ave. BROOKLYN, N. Y.

Rusiskas progresyviskas laikraštis

“Russkoe Slovo”

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00.

Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jan nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkę Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulj dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprūpinti visame.

Offiso valandos:

Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

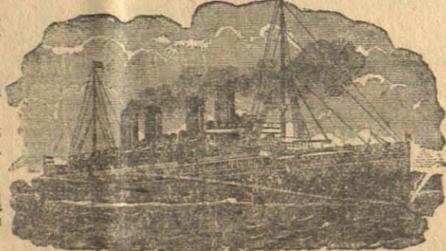
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelijų ir pletines ir varžines valstijas.

Persiuočiame potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejeantalnus dėlei žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsilimame provomis Europiskomis ir Amerikoniskoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjėskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU”

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spandos dalykus. darba atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, kaip svietiskas taip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos. Didžiausia apsauga \$100.000

Skaitkite atydzial! Nesiduokite apgautinai triuksmingiems ir melagingiems Agentu apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus uztikrina, paklauskite apgaviko, kuomi uztikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankterius sudeka gvarancija i Valstijos kasa. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiumtimui Teyvnen, pasiteiraukite kaip ir kuomi uztikrina Jusu sunkiai uzdirbta skatika. Sudejan Valstijos kason Simta tukstanciu doleriu kaipo uztikrinima Jums. Isiteminkite, jogei netikrojo bankteriaus reik lenktis: Jusu patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siuncia 50 rub. uz \$26.15, 100 rub. uz \$51.90, 500 rub. uz 259.40, 1000 rub. uz \$518.00. Parduoda laivakortes i Euroda ir i Amerika. Padaro kontraktus ir jgaliojimus (daviernastis) visa ta atleka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortiu kainu. Atsakineju greitai, o patarnai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos. Didžiausia apsauga \$100.000

SAULE

Du-kart nedelinis laikraštis smagiausias lietuviskas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.

EURO-ROSIJOJE ir LIETUVOJE \$3.50
POJE Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusose 15 markiu.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksmą Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 la Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
620-522 W. South Al.
MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangi perdavinėja bagažą ir perveža pesazerierus.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausias kelias i Buffalo. Tiesiai i Sorantong ir Anglij Sriti. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuotainis ir parankus susinesimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaško, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynelį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKSTIS Co.
120 Grand a. Brooklyn N.Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas: **1034 Bank Street, Waterbury, Conn.** Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos **PIRTYS**

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS i visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Siuviu po kaucija \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidė del apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikliausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilni, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-UR)

Telephone 2762 Greenpoint

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujaisiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškių (išsenėjusių).

Valandos priėmimo ligonų: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

PATENTS

Promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address, **H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys** Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, neapmirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

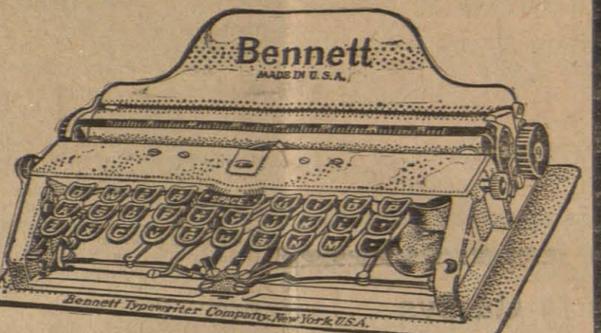
Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanadoj ir Meksike:—
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike. Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderį arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

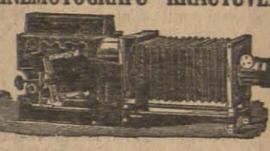
"Bennett Typewriter" yra tai naujaisiu išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių i minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x10 colių. Galima varuoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta i labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikiai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviszka Krautuvė Judančių Pavelskių Amerikoje.

Užlankome visokių gatonių APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisiais naujaisiu mados. Įstak užlankome suvis 1.000 ratų filmos. Importuotų iš visų šalių svieto, specialiskai turime padarg dang Lietuviszkiu Illustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralokcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba norit užsimat filmui bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3336 W. Bedford.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

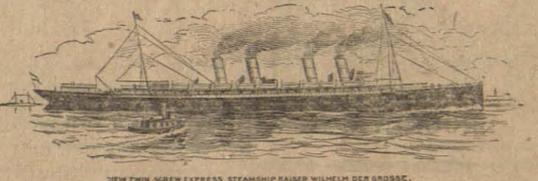
DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris

prašalys pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.

F. D. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia **Seniausi Bankini Namą. Uždėta 1848 m. \$100.000** (šimtas tukstančių dolerių) yra mūsų kaneija sudėta i redišką kasa. Pinigus siunčiame i Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šiporkes parduodame ant geriausių galavijų visų Linijų i ir iš Krajaus už piziausią kainą. Pasportus dėl keliaujančių i Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejeintaisikas popierias su palidijimu Konsulio. Atjieskolinę dalių atleikame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Rusizkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. i Rotterdamą	11 dieny i Liepoją	Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$31	III klasa \$33	Czar Dec. 14th Kursk Jan. 11th
II " 45	II " 50	Russia Dec. 28th
I " 60	I " 70	

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centraliską kontora **A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.** 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuvę Apdovanoata Dviem Medaliais

ant Koseiškios Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽBŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiaui pamintus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsimidama išdirbiniais įgijau geriausia praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Zmiejecznik yra tikras

ZMIJECCZNIK

Geriausis Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SŪPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, neįšėkok rodos pas kokius nemokintus žydėlius ar kryžokius savo priepuoly, bet kreipkitės tiesiai parrašyk pas savo loeną videntautį, reikalaujant atsakymo tikrų, grynų ir gydantių vaistų, — pas

ALBERTA G. GROBLEVSKI,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviszkų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavusių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviski“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlankome, kaip kuonias išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesi-galėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namą!

Erta, daili salė mitingams, veselioms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1108 W. Manhattan

12 didėiu ir 12 mažu,

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wytche ave.)

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuviszki advokatas pabaigęs Pennsylvania Universiteta), užsiima vartymu projų visuose teismuose.

Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 87
Bell 47
Residence Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIU!!!

Lietuviszka knyga, kirpimui viršūki drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų, 50 pusl. Prekė \$4.00. Tokia pat knyga—moteriskų drabužių. Prekė \$4.00.

Užsakant abi knykas, prekė \$7.00.

Šios knygos yra tikrai, ką turi žinoti visas kriauciū. Neturėjimas drauge šių knygių, reikiška nustaminti nuo savęs geresnio uždario ir pasekintis pramonystėje.

Donas Lefekjas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order“. Reikalaujant atsakymo visados prilausti už 2c. Stamp

J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.